

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 28, 2019 • Vol. CX NR. 114

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-27-2019

ŠIAME NUMERYJE:

M. Kvietkauskas: Lietuva tampa globali – 3 psl.

Ežiukas namuose – 14 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

„Laisvės alėja“ – į Vienybės parką

Antikvarinis 1926 m. „Ford“ automobilis buvo populiariausia vieta fotografuotis. Pokylio dalyvės, Maironio lituanistinės mokyklos mokytojos. Nijolės Shuberg nuotr.

LAIMA SMILGYTĖ

Pasaulio lietuvių centras (PLC), įsikūręs Čikagos priemiestyje Lemonte, praėjusį šeštadienį pakvietė keliauti laiku ir visus norinčius nukėlė į Smetonos laikų Kauno Laisvės alėją. Kaip ir PLC, kuris suburia ir jungia Čikagos lietuvius, taip ir legendinė Laisvės alėja ne vieną dešimtmetį traukė ne tik kauniečius, bet ir visus Kauno svečius. Tad garsioji gatvė, alsuojanti smetoniška dvasia, buvo pasirinkta neatsitiktinai – PLC svečius sukvietė į tradicinį metų pokylį, kurio tema šiais metais ir buvo – „Laisvės alėja“.

PLC skaičiuoja jau 32-us metus

Okokia Smetonos laikų Laisvės alėja be galantiškų vyrų ir žavių damų, pasipuošusių ilgomis suknėmis, perlų vėriniais ir plunksnomis? Į šventinį vakarą tokių puošnių svečių susirinko beveik 300. Pokylį pradėjo „Suktinio“ šokėjai, sušokę retro šoki pagal garsiąją Danieliaus Dolskio dainą „Onyte, einam su manim pašokti“.

Perėmęs mikrofoną į savo rankas vakaro vedėjas PLC Tarybos narys Audrius Polikaitis papasakojo, kad ne kartą yra girdėjęs, kaip PLC apsiranę kitų tautybų svečiai lietuviams pavydi tokios erdvės, kurioje mes galime melstis, mokytis, šokti, kurti, sportuoti, dainuoti.

– 4 psl.

Studentai iš Lietuvos mokėsi būti pardavėjais

Į Lietuvą grįžo 56 studentai, kurie vasarą praleido Jungtinėse Amerikos Valstijose – ten pagal Southwestern Advantage programą pardavinėjo edukacines knygas. Per 3 mėnesius lietuviai pardavė knygų už 800 000 dolerių.

Programa leidžia dalyvaujantiems studentams lavinti verslumo, pardavimų, lyderystės įgūdžius. Jaunuoliai JAV dirba kaip pardavėjai ir prekiauja mokomosiomis knygomis gyventojams. Su amerikiečių kultūra susipažinti iš arti leidžia ir tai, kad dažniausiai lietuviai apsisotja pas vietinių gyventojų šeimas.

– 5 psl.

Studentai iš Lietuvos JAV lavino verslumo įgūdžius.

Southwestern Advantage archyvo nuotraukos

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

GANYTOJO ŽODIS

Pasaka ar Evangelija?

KUN. DR. VALDAS AUŠRA

Lk 16, 19–31

¹⁹ „Gyveno kartą vienas turtuolis. Jis vilkėjo purpuru bei ploniausia drobe ir kasdien ištaigingai puotaudavo. ²⁰ O prie jo rūmų vartų gulėjo votimis aptekęs elgeta, vardu Lozorius. ²¹ Jis troško numarinti alkį bent trupiniais nuo turtuolio stalo, bet tik šunes atbėgę laižydavo jo votis. ²² Ir štai elgeta mirė ir buvo angelų nuneštas į Abraomo prieglobstį. Mirė ir turtuolis ir buvo palaidotas.

²³ Atsidūręs pragaro kančiose, turtuolis pakėlė akis ir iš tolo pamatė Abraomą ir jo prieglobstyje Lozorių. ²⁴ Jis sušuko: ‘Tėve Abraomai, pasigailėk manęs! Atsiųsk čionai Lozorių, kad, suvilgęs vandenyje galą piršto, atvėsintų man liežuvį. Aš baisiai kenčiu šitoje liepsnoje’. ²⁵ Abraomas atsakė: ‘Atsimink, sūnau, kad tu dar gyvendamas atsiėmei savo gėrybes, o Lozorius – tik nelaimės. Todėl jis susilaukė paguodos, o tu kenti. ²⁶ Be to, tarp mūsų ir jūsų žioji neperžengiama bedugnė, ir niekas panorėjęs iš čia negali nueiti pas jus nei iš ten persikelti pas mus’.

²⁷ Tas vėl tarė: ‘Tai meldžiu tave, tėve, nusiųsk jį bent į mano tėvo namus: ²⁸ aš gi turiu penkis brolius – juos teispėja, kad ir jie nepatektų į šią kančių vietą’. ²⁹ Abraomas atsiliepė: ‘Jie turi Mozę bei pranašus, tegul jų ir klausoi!’ ³⁰ O anas atsakė: “Ne, tėve Abraomai! Bet jei kas iš mirusiųjų nueitų pas juos, jie atsiverstų’. ³¹ Tačiau Abraomas tarė: ‘Jei-gu jie neklauso Mozės nei pranašų, tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų’”.

Gyveno kartą turtuolis...“ Mūsų šio sekmadienio evangelijos tekstas prasideda mums vaikystėje labai dažnai girdėtais žodžiais. Tikriausiai kiekvienas iš mūsų esame klausę mamos ar močiutės (o gal kai kurių net tėčio) sekamos ar skaitomos pasakos. Tos gražiosios, išlikusios mūsų atmintyje prasidėdavo būtent taip... Gyveno kartą...

Ir mes, vaikai, panirdavome į tą pasakų pasaulį, kaip į kažkokią šalimais egzistuojančią tikrovę, kurią nuo mūsų vietos ir laiko skirdavo tik labai plona mūsų vaizduotėje egzistuojanti pertvara. Labai dažnai ji pranykdavo, ir mes vaizduotės dėka atsidurdavome pasakų ir svajonių pasaulyuose kaip realybėje. Tapdavome pasakų herojais, keliautojais, karžygiais ar karalaitėmis. Kovodavome su jais kartu prieš blogį, ir, kai jau atrodydavo, kad tas blo-

gis baigia nugalėti mus, mes kažkokiu tai stebuklingu būdu patys jį nugalėdavome ar netikėtai atradę savyje kokias nors anksčiau nesuvoktas galias ir charakterio savybes, ar sulaukę pagalbos iš netikėtai atsiradusių draugų ir gyvenimo kelionės pakeleivių. Tose pasakose būtinai turėdavo egzistuoti gėris ir blogis, melas ir tiesa, pasiaukojimas ir išdavystė. Bet galų gale pasakoje triumfuoja gėris.

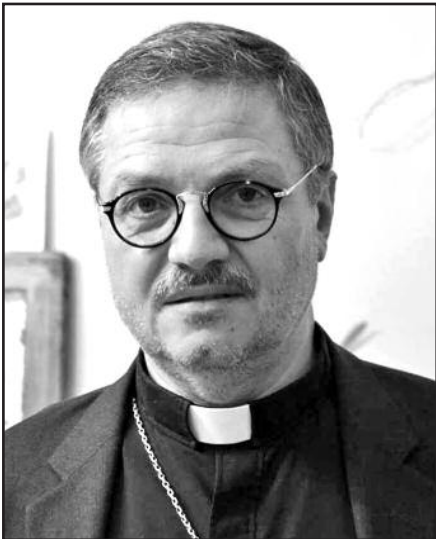
Tai gal ir mūsų evangelijos tekstas yra pasaka? Tiesa, Jėzus naudoja vaizdingą pasakojimą, kurį mes vadiname prilyginimu, kad perteikiama žinia klausytojų būtų geriau įsisavinta ir suprasta. Tikriausiai niekas negali paneigti, kad labai dažnai net patys teisingiausi žodžiai ir giliausios mintys nepaliečia mūsų širdžių ir protų, jei nėra „įvilkti“ į mums lengvai suprantamą ir priimtina išraišką „rūbą“.

Taigi, ir šis Jėzaus pamokinimas mums pateikiamas, kaip pasakojimas apie turtuolį ir elgetą, kurio būseną turtingasis veikėjas visiškai ignoruoja. Trys sakiniai visai aiškiai mums ap-

sako ne tik tai, kaip jie gyvena, bet ir kaip tarpusavyje bendrauja. Daugiau nereikia. Įdomu tai, kad mes nežinome turtuolio vardo. Tuo tarpu išliko vargetos vardas – Lozorius. Beje, šis vardas turi savo reikšmę. „Lozorius“ reiškia „be pagalbos“. Ir jo visas gyvenimas yra toks – jis nesulaukia pagalbos, gailesčio. Nebent tik tie šunys, kurie laižo jo votis... ar tai gyvenimas?

Tik štai ateina visų žemės gyventojų „svieto lygintoja“ mirtis. Visa situacija apsiverčia aukštyn kojom: dabar jau turtingasis kenčia, o vargšas elgeta, atkentėjęs viską žemiškojo gyvenimo metu, džiaugiasi Abraomo bendryste. Turtingasis net čia būdamas ieško palengvinimo, užtarimo, paguodos. Tačiau tarp jų neperžengiama praraja – jam niekas negali pagelbėti. Jis jau atsiėmė savo džiaugsmus. Jo kančios neįmanoma sumažinti. O ir brolių niekas neperspės, kad jie pakeistų savo gyvenimą.

Prilyginimo pamoka yra daugiasluoksni. Tai ne tik perspėjimas, kad mes turime padėti tiems, kurie var-

gingiau gyvena. Tai ir priminimas, kad mes esame atsakingi už savo gyvenimą, esame atsakingi, kaip bendraujame su kitais žmonėmis. Tuo pačiu, tai priminimas, kad kol gyvename, tol mes galime keisti ir koreguoti save ir savo veiksmus. Po mirties tos galimybės jau nebeturėsime. Šis prilyginimas gal ir netiesiogiai mus perspėja, kad kuriems daug duota, iš tų bus daug ir pareikalauta. Mes esame linke „turintiems“ (nekalbu vien apie tuos, kurie yra sukaupę materialines gėrybes, finansus. Kalbu apie visus „turinčius“: išsilavinimą, geras pozicijas visuomenėje, aukštus postus valstybinėse ar privačiose institucijose, politikoje...) daryti nuolaidas, atleisti juos nuo atsakomybės už savo veiksmus, suteikti privilegijas, kurių neturi eiliniai bendruomenės nariai. Tačiau prieš Dievą visi mes esame lygūs. Dievas kategoriškai atmeta mūsų žemiškąją „blatų“ sistemą. Jo nepapirksi...

Betgi sugrįžkime į mūsų apmąstymo pradžią. Ar šis konkretus evangelijos tekstas kuo skiriasi nuo mūsų vaikystės pasakos? Mes matome, kad Lozorius, lyg tas gerietis pasakos herojus, pagaliau patiria džiaugsmą. Blogietis turtuolis nubaustas už savo blogą ir savanaudišką gyvenimą. Nors abu ir mirė...

Žodis „evangelija“ reiškia „geroji naujiena“. O geroji naujiena yra ne apie tai, kad mirtis nubaudė vieną, o kitą pradžiugino. Geroji naujiena yra tai, kad prilyginimo pasakotojas yra Jėzus Kristus, Dievas tapęs žmogumi, kad kiekvienas, kuris juo tiki turėtų amžinąjį gyvenimą. Jis yra tas, kuris sujungė didžiausią prarają, skiriančią žmogų nuo Dievo, mirdamas ant žmogiškojo prakeikimo kryžiaus ir prisikeldamas naujam gyvenimui. Taip jis atvėrė visiems atstumtiesiems, nusidėjėliams – tiek elgetoms, kaip Lozorius, tiek ir bevardžiams turtuoliams – galimybę naujam gyvenimui. Gyvenimui keliaujant kartu su Dievu ar čia, šioje žemėje, laikinai, ar Ten amžinai.

Sveikiname kun. V. Aušrą su svarbiu gyvenimo jubiliejumi!

Šį sekmadienį, rugsėjo 29 dieną, kun. Valdas Aušra švęs savo ordinacijos 25 metų sukaktį. Pamaldos ir šventė – nuo 10 val. r. iki 1 val. p. p. Ziono evangelikų liuteronų bažnyčioje, 9000 Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday

and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)]

[Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)]

[Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Lietuvybė tampa globali

Pokalbis su Lietuvos kultūros ministru Mindaugu Kvietkausku

„Draugo“ redakcijoje ministras M. Kvietkauskas pasakoja apie susitikimus ir dalijosi planais.

Rugsėjo 14 d. „Drauge“ jau pasakojome apie Lietuvos kultūros ministro **Mindaugo Kvietkausko** apsilankymą Čikagoje, kurio metu nemažai dėmesio skirta ir lietuviškiems kultūros centrams – Balzeko lietuvių kultūros muziejui, Lituanistikos tyrimo centrui, Pasaulio lietuvių centrui ir kt. Vieną popietę ministras su kitais svečiais iš Lietuvos praleido ir „Draugo“ redakcijoje, kur turėjome progos plačiau pasikalbėti apie kultūrinį bendradarbiavimą tarp Lietuvos ir JAV, Lietuvos ir iš-eivijos.

Gerb. Ministre, mums atrodo labai svarbu, kad Lietuvos kultūra ir menas būtų matomi pasaulyje. Ar Lietuvos kultūros nešimas į tarptautinius vandenis yra vienas iš Jūsų, Jūsų vadovaujamos ministerijos ir valstybės prioritetų? Papasakokite apie kultūros politiką tarptautiniame kontekste ir kaip galbūt su tuo susijusi Jūsų kelionė?

Tarptautinė Lietuvos kultūros sklaida per nepriklausomybės laikotarpį yra labai sustiprėjusi. Mes turime specialią sistemą, institucijas, kurios skirtos šiai sklidai: Lietuvos kultūros institutą, Lietuvos kultūros atašė tinklą, nors galbūt ir ne visur, kur norėtume. Lietuvos kultūros tarybos finansuojamos programos skirtos ir lietuvių menininkų darbų sklaidai, pristatymui užsienyje, ir tarptautiniams bendradarbiavimo projektams. Nuo šių metų į paramą gali pretenduoti lietuvių organizacijos, įstaigos, veikiančios užsienyje. Ta sistema per 30 metų tikrai labai sustiprėjo ir duoda akivaizdžius rezultatus. Šiomet Lietuva laimėjo Venecijos bienalės „Aukso liūtą“, jaunos menininkės savo projektą vykdė su valstybės parama – tai ir yra ta kultūrinė diplomatija, nes kai toks laimėjimas, Lietuvos vardas skamba visur, minimas visoje pasaulio spaudoje.

Ir šiemet tikrai sekėsi. Asmik Grigorian Londone buvo pripažinta geriausia pasaulio operos soliste, New Yorke kurianti kompozitorė Žibuoklė Martinaitytė laimėjo Global Music Awards, o visai neseniai Audriaus Stonio filmas pelnė pagrindinį Šanchajaus kino festivalio prizą dokumentinio kino kategorijoje.

Kalbant apie tarptautinę kultūros politiką, man rūpi dar labiau įtvirtinti ir sustiprinti Lietuvos kultūros instituto veiklą, kad jis nuosekliau kuruotų mūsų kultūros sklaidą užsienyje, padėtų mūsų kultūros atašė darbui.

Aišku, palyginus su didesnėmis, turtingesnėmis valstybėmis, kurios jau daugelį metų vykdo tokią veiklą, mes turime ir ko pasimokyti. Tam tikras trūkumas, kurį matome, yra tai, kad neturime užsienyje kultūros institutų, savo kultūros centrų – taip, kaip

Vokietija turi Goethe institutus visame pasaulyje, Lenkija turi Lenkijos kultūros institutus, kaip Ispanija turi Cervantes institutus. Aišku, tai labai brangu, bet, manau, turėtume siekti, kad svarbiausiuose pasaulio kultūros centruose atsirastų tokios nuosekliai Lietuvos kultūros sklaidai skirtos kultūros institucijos. Tikėkimės, kad jeigu valstybės gerovė kils, kils kultūros reikšmės supratimas, Lietuva galės apie juos galvoti.

O apie vizitą galiu pasakyti, kad vienas jo tikslų buvo dalyvauti pirmųjų Litvakų dienų New Yorke ir Čikagoje renginiuose, suorganizuotuose kartu su YIVO institutu. Tai yra puiki proga skleisti Lietuvos kultūrą – žydiškąją, bet ne tik žydiškąją Lietuvos paveldą. Menininkų ryšiai yra buvę labai intensyvūs tarp Lietuvos žydų ir lietuvių, ir ta lietuviškoji pasaulėjauta Lietuvos žydų kūryboje tikrai buvo labai įdomus fenomenas. Greta to – keletas svarbių susitikimų su kultūros institucijomis dėl įvairių meno projektų, tarp jų susitikimas Čikagos Meno institute, kur kalbėjome apie ypatingo paveikslo – Marc Chagall „Baltasis nukryžiuojimas“ („White Crucifixion“) galimą eksponavimą Lietuvoje. Dar vienas tikslas – susitikti su lietuvių bendruomene, aplankyti lietuviškas kultūros institucijas – tai padeda man, kaip ministrui, suvokti lietuviškos veiklos Amerikoje specifiką, suprasti poreikius, problemas bei pagalbėti, ką mes bendradarbiaudami galėtume daryti geriau.

Buvęs Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas yra sakęs, kad čia – ir apskritai Amerikoje – yra daugybė litvakų, ir kad santykiai su jais – neartas laukas. Jūs atrodote kaip tas žmogus, kuris galite imtis arti tą lauką – geresnį gal sunku ir įsivaizduoti. Ar matote kažkokias ne tik bendradarbiavimo, bet galbūt ir finansinės paramos perspektyvas? Ar galvojate apie tai, bandote kalbėti, planuoti?

Tie ryšiai kai kuriais atvejais yra gana intensyvūs. Tarkim, New Yorke YIVO institutas labai nuosekliai bendradarbiauja su Nacionaline M. Mažvydo biblioteka, taip pat ir finansiškai prisidedamas prie judaikos palikimo skaitmeninimo, tiek Lietuvoje, tiek New Yorke. Tai yra didžiulis tęstinis projektas. Taip pat jie prisideda prie edukacijos Lietuvoje. Pasaulinis žydų kongresas, Amerikos žydų kongresas palaiko ne tik ryšius su Lietuvos žydų bendruomene, bet ir su Lietuvos Respublikos Vyriausybe, su ministerijomis, bendradarbiaujame įvairiais lygiais. Vienas išpūdingiausių pavyzdžių – tai Samuelio Bako paveikslų sugrįžimas. S. Bako kolekcija padovanota Lietuvai ir eksponuojama Bako galerijoje Tolerancijos centre.

Aš pats, kaip mokslininkas, ne kartą esu lankęsis New Yorke ir stažavęsis YIVO institute. Mes at-

liekame bendrus tyrimus ir rengiame bendras knygas, tariamės dėl leidybos projektų. Tų ryšių ir galimybių yra nemažai ir gali būti dar daugiau. Atsiranda vis daugiau lietuvių mokslininkų, kurie išmoksta jidiš ir hebrajų kalbas, Lietuvoje kuriasi sava judaikos tyrimų mokykla – ne tik holokausto tyrimų, bet ir kultūros tyrimų. Kultūros, kuri buvo labai svarbi, labai gyvybinga, ir kurią būtina atrasti, pažinti, nes kartu ji parodo ir buvusius be galo artimus ryšius tarpukario Lietuvoje. Kartais tikrai stebiesi, kaip žmonės buvo radę sugyvenimo būdą... Nemažai litvakų prisidėjo kuriant Lietuvos valstybę, tarp jų buvo ir savanorių, ir verslininkų, ir daug svarbių gydytojų, teisininkų – jų indėlis kuriant nepriklausomą Lietuvą buvo didžiulis ir tai mums taip pat reikia įvertinti.

Aš norėčiau papasakoti apie knygą, kurią rengiu ir kuri turėtų pasirodyti šių metų pabaigoje. Tai poetės Matildos Olkinaitės, kilusios iš Rokiškio krašto, Panemunėlio, poezijos ir dienoraščių leidimas. Jos šeima artimai bendravo su vietos inteligentija, su klebonu Juozapu Matelioniu. M. Olkinaitė rašė nuostabia lietuvių kalba. Buvo baigusi Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnaziją, Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose studijavo prancūzų kalbą ir literatūrą. Visa šeima buvo nužudyta 1941-ųjų liepą, pačioje Holokausto pradžioje. M. Olkinaitės dienoraštį ir eilėraščius išsaugojo klebonas J. Matelionis, paslėpęs juos po bažnyčios altoriumi įrengtoje slėptuvėje. M. Olkinaitės kūryba ten gulėjo per visą sovietmetį, o Atgimimo metais buvo atrasta ir perduota prof. Irenai Veisaitei. Dabar išeis lietuviškas leidimas, kurį rengiame su prof. I. Veisaite ir Amerikos lietuvių poete Laima Vince (L. Sruoginyte), kuri jau yra išvertusi M. Olkinaitės kūrybą į dienoraštį į anglų kalbą. O kitąmet pasirodys ir angliškas leidimas, kurį mes tikimės pristatyti ir Amerikoje. Tai bus geras pavyzdys, kad žydų literatūra buvo rašoma ir lietuviškai.

M. Olkinaitės poezija buvo be galo patriotinė. Ji nuostabiai rašė apie savo kraštą, rašė eilėraščius apie S. Darių ir S. Girėną, apie J. Tumą-Vaižgantą, yra ir jos eilėraštis, skirtas Lietuvos prezidentui Antanui Smetonai... Kai juos skaitai, supranti, ką nutraukė holokausto tragedija.

Kaip Jūs pats susidomėjote jidiš kalba?

Man sunku racionaliai įvardinti priežastis. Vienas iš svarbiausių impulsų buvo dar paauglystėje perskaityti pirmieji poeto Avromo Suckeverio vertimai į lietuvių kalbą. Juos vertė poetas Alfonsas Bukontas. Tai buvo Suckeverio gete rašyta meilės poezija, skirta jo žmonai. Žmona išsigelbėjo.

Nukelta į 10 psl.

Pokalbis redaktorės kabinete (iš k.): ministras M. Kvietkauskas, ministro patarėja Gabija Čepulionytė, Ramunė Lapas ir Virginija Petrauskienė.

TELKINIAI

„LAISVĖS ALĖJA“ – Į VIENYBĖS PARKĄ

Atkelta iš 1 psl

„Bet 1988 m. buvusiam kunigų seminarijos pastate įkurto lietuvių centro pradžia nebuvo lengva. Ačiū pradininkams, kurie steigė, dirbo ir nenuleido rankų“, – dėkojo A. Polikaitis, pakvietęs atsistoti visus PLC Valdybos, Tarybos ir administracijos darbuotojus, kurių dėka PLC toliau gyvuoja ir skaičiuoja jau 32 metus.

Šiuo metu 150 tūkstančių kvadratinų pėdų PLC patalpose yra įsikūrusios 38 lietuviškos organizacijos. Tarp jų ir Pal. Jurgio Matulaičio misija, Maironio lituanistinė mokykla, Lietuvių dailės muziejus, repetuoja šokių grupės „Grandis“, „Spindulys“ bei „Suktinis“, chorai „Dainava“ bei „Vytyrys“, renkasi skautai, futbolo, krepšinio bei stalo teniso komandos.

Nauja erdvė lietuvių susibūrimams

„Per metus centrą aplanko apie 200 tūkstančių žmonių. Visi norintys jau nesutelpa po mūsų stogu. Todėl po pavasari prie PLC pastatyto paminklo, skirto Lietuvos partizanų vadui Adolfui Ramanauskui-Vanagai, atidarymo kilo idėja išplėsti erdvę lauke ir šalia PLC įkurti Vienybės parką. Šį projektą inicijuoja 3 organizacijos: LR generalinis konsulas Čikagoje, JAV LB Krašto valdyba bei Pasaulio lietuvių centras“, – pokylio metu kartu su LR generaliniu konsulu Čikagoje Mantvydu Bekešiumi bei JAV LB Krašto valdybos pirmininku Arvydu Urbonavičiumi oficialiai pristatydamas Vienybės parko projektą sakė PLC direktorius Artūras Žilys.

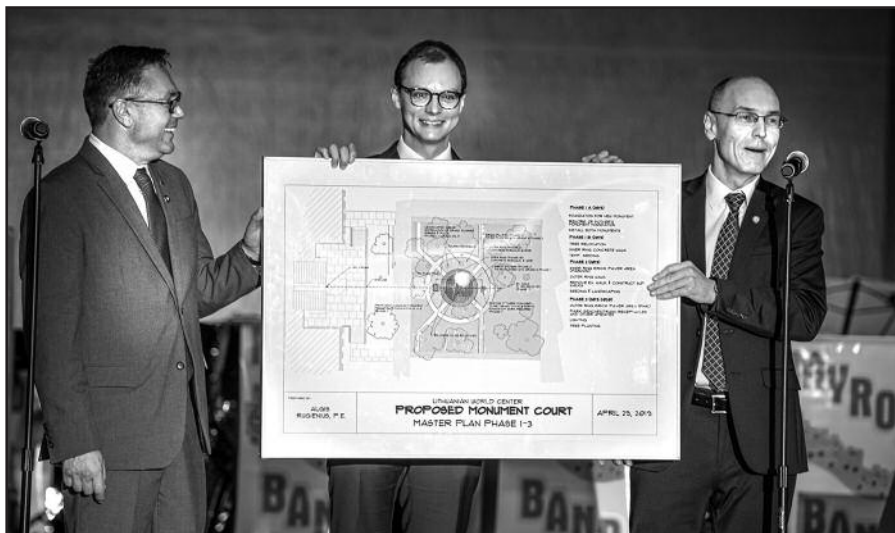
„JAV Lietuvių Bendruomenė puoselėja tradiciją iš kartos į kartą perduoti meilę ir išsipareigojimą lietuvybei. Mes džiaugiamės tuo, ką mums paliko seneliai ir tėvai, bet dabar atėjo metas ir mums kažką duoti ir prisidėti prie Vienybės parko“, – kviesdamas aukoti lėšas naujam projektui kalbėjo JAV LB Krašto valdybos pirmininkas A. Urbonavičius.

„Čikagoje gyvena tokia lietuvių bendruomenė, kokios nerasi niekur ki-

Scenoje PLC šventinio pokylio organizacinis komitetas, PLC vadovai ir administracijos darbuotojos.

Nijolės Shuberg nuotraukos

Renginio metu oficialiai Vienybės parko projektą pristatė (iš k.): JAV LB Krašto valdybos pirmininkas A. Urbonavičius, generalinis konsulas M. Bekešius ir PLC direktorius A. Žilys.

tur. Kiek daug darbo, širdies ir lėšų jau įdėta į lietuvių puoselėjimą. Dabar metas mums pagalvoti apie savo vaikus ir anūkus, ką mes jiems paliksime, kaip iškiepysime meilę Lietuvai“, – ragindamas prisidėti prie Vienybės parko kūrimo į susirinkusius kreipėsi LR generalinis konsulas M. Bekešius.

„Norime, kad nauja erdvė būtų skirta susiburti ir maloniai laiką leisti tiek vaikams, tiek suaugusiems. Tikimės, kad Vienybės parke bus rengiamos parodos, minėjimai, koncertai, mugės, mokyklos atidarymo ir uždarymo šventės, kino filmų vakarai. Kad visa tai virstų realybe kviečiu organizacijas ir kiekvieną iš mūsų nelikti abejingais“, – pridūrė PLC direktorius A. Žilys, papasakojęs, kad prie projekto galima prisidėti perkant skirtingo dydžio Vienybės parko grindinio plyteles, kuriose bus išpausta pirkusio asmens pavardė ar norimas tekstas. 1000 dolerių ir didesnių aukų aukotojų vardai

bus įrašyti parke stovėsiančioje globėjų lentoje.

Pokylio svečiai neliko abejingi Vienybės parko projektą inicijavusių organizacijų lyderių raginimams aukoti. Vakarą metu buvo surinkta apie 150 tūkstančių dolerių aukų. Patys pirmieji, patikėję projekto svarbą, buvo Vydūno jaunimo fondas, Vienybės parkui skyręs 20 tūkstančių dolerių. Vienas dosniausių aukotojų – nuolatinis PLC rėmėjas Rimas Banys, parkui paaukojęs net 100 tūkstančių dolerių.

Nuo antikvarinio automobilio iki smetoniškų valgių

PLC Tarybos pirmininkas Jurgis Riškus, PLC Valdybos pirmininkas Linas Gylis ir 11-tus metus PLC direktoriaus pareigas einantis A. Žilys sveikino ne tik visus susirinkusius, bet ir ypatingai dėkojo puotos komiteto nariams: Dianai Aleknaitei, Renatai Ži-

lienei, Ritai Pašilis, Ramunei Žilinskienei, Joanai Bernotei, Audrai Babich ir komiteto pirmininkei Linai Smilgienei, suorganizavusiai jau 8-tą PLC renginį. Moterys, ruošdamos vakarą, išties nustebino savo kūrybiškomis idėjomis. Svečiai ne tik grožėjosi stalų puokštėmis, bet ir vienas po kito stovėjo fotografuoti prie išpūdingų pokylio dekoracijų. Daugiausiai susižavėjimo šūksnių sulaukė antikvarinis 1926 m. „Ford“ automobilis, kuriam, kad galėtų būti įvežtas į salę, teko numontuoti, o vėliau ir vėl uždėti galinius ratus.

Šventiniam vakarui buvo išleistas ir specialus proginis leidinys – laikraštis „Laisvės alėja“, kuriame buvo galima perskaityti istorinius straipsnius apie PLC veiklą.

Puotos dalyviams bliuzo, džiazio ir svingo melodijas grojo „Myron Jazz Band“. Visi norintys galėjo dalyvauti loterijoje bei tyliajame aukcione, kuriame buvo galima įsigyti nuo lietuviškų saldumynų, rinkinių vyno mėgėjams, automobilio stovėjimo vietos prie PLC, ekskursijos pas Lemonto gaisrininkus iki Vytauto Didžiojo bei Lietuvos karaliaus Mindaugo paveikslų.

Net ir vakarienės meniu buvo kruopščiai apgalvotas – vakaro svečiai vaišinosi valgiais, kurie buvo populiari smetoniškoje Lietuvoje: silke, kastingiu, keptomis bulvėmis su kmynais, kalakutienos kepsniu su bruknių padažu, menkės file su baravykų padažu, varškės spurgomis su spanguolėmis.

„Džiaugiamės, kad tai buvo malonus ir smagus vakaras. Dėkojame visiems atėjusiems, visiems remiantiems mūsų veiklą. Garsiname Lietuvos vardą per bendrus darbus ir vienybę“, – po pokylio sakė viena vakaro organizatorių PLC komandos narė Diana Aleknaite.

Akimirka iš PLC puotos „Laisvės alėja“.

Vakaro programą pradėjo „Suktinio“ žavūs šokėjai.

Ši vasara studentams iš Europos – rekordinė: parduota edukacinių knygų už 14 mln. dolerių.

Atkelta iš 1 psl.

„Šioje programoje studentai vertina ne tik uždirbtus pinigus, bet ir visus momentus, kuriuos patiria per šį išsimantinį laikotarpį. Pardavimo taktika ir strategavimas, atkaklumas, vietinė kultūra ir žmonės ir net lokių šeima, kurią žaidžiant pro virtuvės langą matė vienas mūsų kolegų dirbęs Alias-koje. Darbas užsienyje visokeriopai praplečia akiratį, o bendravimas su daugybe skirtingų žmonių padeda pažinti įvairias kultūras ir užmegzti naujų pažinčių, kurios tęsiasi ir programai pasibaigus“, – teigia Southwestern Advantage atstovė Lietuvoje Ieva Ališauskaitė.

Rezultatai kasmet gerėja

Studentai savo įgūdžius JAV demonstruoja jau

beveik du dešimtmečius. Programos atstovai pastebi, kad lietuviai kasmet nustebina puikiais rezultatais.

„Lietuviai šioje programoje dalyvauja jau 19 metų, o jų rezultatai vis gerėja. Šią vasarą, kartu su 631 jaunuoliais iš Estijos, Latvijos, Lenkijos, Slovakijos ir Sakartvelo, studentai pardavė edukacinių knygų už rekordinę sumą – 14 mln. dolerių“, – pasakoja I. Ališauskaitė.

Susipažino su lankomiausiais turistiniais objektais

Bene nuostabiausias aspektas dirbant užsienyje yra tai, kad galima iš arti susipažinti su atitinkamos šalies istorija, papročiais ir šimtus tūkstančių turistų pritraukiančiais lankytiniais objektais.

„Šiais metais lietuviai darbavosi šešiose skir-

tingose JAV valstijose, o taip pat ir Kanadoje. Savaime suprantama, kad į atvykus į svetimą šalį, joje norisi ne tik dirbti. Laisvadienius studentai leisdavo lankydami vietinius traukos centrus, o taip pat aplankė ir gerai žinomas vietas, kaip Niagaros kriokliai, Didysis kanjonas, Yellowstone nacionalinis parkas“, – pasakoja I. Ališauskaitė.

Ruošimasis kitam vasaros sezonui prasidės šį rudenį – studentai jau kviečiami prisijungti prie programos. Programoje dalyvaujančių jaunuolių mokymams ir paruošimui skiriami visi metai. Šaunūs lietuvių rezultatai įrodo, kad pardavimo įgūdžių galima lengvai išmokyti ir kad lietuviai tam puikiai tinka.

Daugiau informacijos apie Southwestern Advantage programą: <http://southwesternadvantage.lt>

zenpr.lt

JAV LB vadovas dalyvavo labdaros renginyje

JAV LB KV pirmininkas sveikina Čikagos lietuvių Rotary klubo labdaros renginio organizatorius ir svečius. Šalia – Rotary klubo narė, vakaro vedėja Aurika Savickaitė. Sandros Šcedrinės nuotraukos

Praėjusio šeštadienio popietę į Čikagą atvykęs JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Krašto valdybos pirmininkas Arvydas Urbonavičius dalyvavo jau 11-ąją kartą Čikagos lietuvių Rotary klubo organizuojamame labdaros golfo turnyre. Šių metų renginio svečiai buvo krepšininko Rimanto Kaukėno paramos fondo atstovai, o vakaro metu surinktos lėšos bus skiriamos onkologinėmis ligomis sergantiems Lietuvos vaikams. A. Urbonavičius pasveikino susirinkusius, pasidžiaugė prasmingais Čikagos lietuvių rotariečių darbais ir įteikė simbolines dovanas klubo vadovams bei vienai iš aktyviausių šio klubo narių – Austėjai Sruogai, JAV LB Krašto valdyboje einančiai Vykdomosios vicepirmininkės pareigas.

JAV LB KV inf..

Pokylis svečiams

Iš k.: VU Gyvybės mokslų centro vyriausioji specialistė Dalia Lukšienė, LISS programos vadovė Romena Čiūtienė ir VU GMC direktorius dr. Gintaras Valinčius.

JAV LB LISS programos nuotr.

LISS programos dalyvių laukia unikali galimybė

JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Lietuvių išeivijos studentų stažuotčių (LISS) programa pradeda bendradarbiavimą su Vilniaus universiteto (VU) Gyvybės mokslų centru (GMC). Tai pažangiausias gyvybės mokslų švietimo ir mokymo centras, kuriame taip pat vykdomi pažangūs tyrimai biochemijos ir su ja susijusiose srityse. GMC pasaulinio lygio įranga aprūpina maždaug 1 000 studentų, įskaitant daugiau kaip 110 doktorantų bei maždaug 200 daktaro laipsnį turinčių tyrėjų. Aktyviai skatindamas bendradarbiavimą su pramonės sektoriumi ir remdamas naujas biotechnologijų įmones, GMC taip pat padeda užtikrinti Lietuvos ir viso Baltijos regiono ekonominę ateitį.

„Esame be galo laimingi ir dėkingi VU GMC, kad LISS 2020 dalyviai turės unikalią galimybę atlikti praktiką ir pasisemti neįkainojamos patirties iš pačių geriausių mokslininkų moderniausiose VU GMC laboratorijose“, – sako LISS programos vadovė Romena Čiūtienė.

Anot GMC direktoriaus dr. Gintaro Valinčiaus, laboratorijų durys atviros visiems talentingiems studentams iš viso pasaulio. „Visuomet suteikiame galimybę įsijungti į VU GMC tyrimų grupes, įgyti naujų eksperimentinio darbo patirčių ir susipažinti su moksliniais tyrimais ir atradimais, pozityviai įtakojančiais žmonių gyvenimą. Ryšys su Šiaurės Amerikos lietuvių bendruomenėmis yra ypač svarbus. Mes čia matome galimybę prisidėti prie globalios Lietuvos idėjos puoselėjimo, išlaikyti glaudų ryšį su lietuviais, pasklidusiais po JAV ir Kanados universitetus, užmegzti naujus bendradarbiavimo tiltus, o kartai ir inicijuoti bendrus projektus, kuriuose dalyvautų išeivijos lietuviai. Mūsų svajonė yra, kad VU GMC taptų ne tik pagrindiniu traukos centru gabiems Lietuvos studentams, bet ir jauniems lietuviams visame pasaulyje, kurie domisi biotechnologijomis, molekuline biologija, biochemija, neurobiologija ir kitomis įstabiomis mokslų sandomis su gyvybės mokslais bei mūsų gyvenimą keičiančiomis technologijomis“, – pažymi dr. G. Valinčius.

JAV LB LISS programos inf.

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Ateitininkų namų jubiliejaus pokylio ruošos komitetas. Pirmoje eilėje, iš k.: Dalia Lietuvninkienė, Dainė Quinn, Žibutė Pranckevičienė. Antroje eilėje, Ramona Inda, Daiva Kisielienė, komiteto pirmininkė Daina Siliūnienė, Lidija Polikaitienė ir Rasa Tijūnėlis. Dainos Čyvičienės nuotraukos

Ateitininkų namų jubiliejaus šventė

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Rugsėjo 7-ajai orų prognozė lietaus nepranašavo, ir nors buvo pilkų debesų, lietus nesugadino nuotaikingo ir pakilaus jubiliejinio vakaro palapinėje Ateitininkų namų kieme. Vakaro svečiai buvo susirinkę paminėti Ateitininkų namų įsigijimo 40-mečio.

Ateitininkų namų valdybos vardu susirinkusius pasveikino valdybos pirmininkė Dainė Quinn. Buvo pasveikinti ypatingieji vakaro svečiai: iš Lietuvos atvykęs kun. Arvydas Liepa, kuris vedė Šiluvos atlydus Švč. Merželės Marijos Gimimo parapijoje, LR konsulato Čikagoje atstovė Laura Stange, Ateitininkų šalpos fondo bei Lietuvių Fondo atstovai ir visi vakaro svečiai, kurie susirinko kartu pasidžiaugti Ateitininkų namų gyvavimu. Vakarą pradėtas kun. Luko Laniausko SJ malda ir kartu dalyvių paskaityta prieš dešimtmetį kun. Kęstučio Trimako parašyta invokacija (žr. str. pabaigoje). Konsulato atstovė Laura Stange perskaitė gražų vakarą negalėjusio dalyvauti gen. konsulo Mantvydo Bekešiaus sveikinimą, kuriame priminti ateitininkų principai ir jų sąsąja su šiuo jubiliejumi.

Įvadiniam žodyje Dainė Quinn apibūdino Ateitininkų namų paskirtį ir esmę: „Po tiek metų šie namai yra

tapę ateitininkijos, lietuviybės ir visos visuomenės židiniu, kuris šiltai priima visus apsilankiusius. Mes čia, šituose namuose, meldžiamės, susikaupiam, posėdžiaujam, žaidžiam, kuriame, draugaujam ir švenčiame šventes. O kas tie mes? Visa visuomenė: jaunučiai, moksleiviai ir sendraugiai ateitininkai, giedrininkės, skautai, Lietuvos vyčiai, Pal. Matulaičio misijos nariai, 'Grandis', 'Dainava', 'Spindulys', 'Draugas' ir Lietuvių Bendruomenė. Džiaugiamės, kad turime šiuos namus. Ir džiaugiamės, kad po 40 m. jie dar naudingi”.

Toliau pirmininkė padėkojo Ateitininkų namų pirkėjams, nes jų dosnumas prieš daugelį metų suteikė galimybę įsigyti šiuos namus iki šiol juos naudoti katalikiškos, lietuviškos ir ateitininkiškos veiklos ugdymui. Prabėgo 40 m., ir viziją turėjusiems pirkėjams vis dar sakome nuoširdų AČIŪ. Buvo pasveikinti pirkėjai, kurie dalyvavo jubiliejiniam vakarui: dr. Regina Padleckienė, Rima ir dr. Linas Sidriai. Po 40 m. daug kitų pirkėjų jau yra iškeliavę į Amžinybę, tačiau vakaro pokylyje dalyvavo jų vaikai ir kiti giminių. Kad namai gyvuotų toliau, yra svarbi tradicijos tąsa. Buvo padėkota pirkėjų vaikams, kurie džiaugiasi tėvelių vizija ir ja didžiuojasi. Atsistoti buvo kviečiami: dr. Petras V. Kisielius

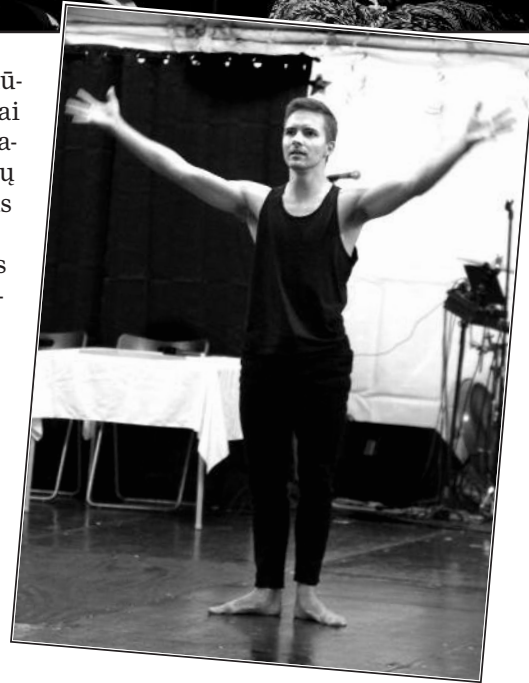
su žmona Daiva, Jolita Kisieliūtė-Narutienė, Gytis Petkus su žmona Gracilda, dr. Antanas Razma su žmona Asta, Violeta Valadka, John Valadka ir jo žmona Maria, Andrius Padleckas, Vija Reed ir Žiba Sidrytė.

Padėka buvo pareikšta ir Ateitininkų namų nariams bei visiems svečiams, kurie atvyko pasidžiaugti jubiliejumi. Ateitininkų namai išsilaiko iš aukų. Beveik 10,000 kv. pėdų plotas – pastatas ir jo aplinka – reikalauja didelių rūpesčių. Padėka buvo pareikšta Ateitininkų namų prižiūrėtojams – nuostabiems Virginijai ir Dainiui Kopūstams, kuriems labai rūpi, kad šis židinytė būtų saugus, švarus, patrauklus, šiltas ar vėsus.

Ateitininkų namų valdybos nariai buvo pakviesti nusifotografuoti prie šventinio torto. Tai: Reda Blekienė, Daina Čyvičienė, Loreta Grybauskienė, Rimantas Gurauskas, Lionė Kazlauskienė, Marius Kriaučiūnas, Ramunė Motekaitienė, Žibutė Pranckevičienė ir Vida Maleiškienė. Visi pakėlė taures, švėsdami 40 gyvavimo metų, ir palinkėjo Ateitininkų namams dar ilgai gyvuoti.

Po skanios vakarienės atėjo laikas lėšų telkimo vajui, kurį pradėjo Vaiva ir Matas Čyvai, pa linkėdami Ateitininkų namams atsinaujinti naujais baldais; taip pat jie numato kitų namams reikalingų pagerinimų bei pagražinimų. Jie

kvietė visus būti dosniais ir dalyvauti vajuje, kurį vedė Vytas Čuplinskas. Kiekvienam aukotojui buvo atsidėkota simboliu balionu. Savo aukomis dosniai prisidėjo pavieniai asmenys, vi-

Pokylio programą atliko išraiškos šokėjas Tadas Varaneckas ir satyros grupė „Antras kaimas“. Nuotraukoje vaidina Jonas Variakojis (k.) ir Dainius Petronis.

Ateitininkų namų valdyba prie šventinio torto. Iš k.: Lionė Kazlauskienė, Žibutė Pranckevičienė, Reda Blekienė, Loreta Grybauskienė, pirm. Dainė Quinn, Ramunė Motekaitienė, Marius Kriaučiūnas, Daina Čyvičienė ir Vida Maleiškienė.

Esu lietuvis katalikas... iš esmės

Po B. Brazdžionio archyvą Maironio muziejuje Kaune pasižvalgius

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Rugsėjo 21 d. laidoje „Draugas“ atkreipė lietuvių dėmesį į poeto Bernardo Brazdžionio (1907–2002) asmeninio archyvo dalį, pardavinėjamą internetiniame aukcione – pardavėjas išstatė jį už 2,5 mln. JAV dolerių (tiesa, šią savaitę kaina „numušta“ iki 84 000 dol. – Red. past.), tačiau laukia ir pasiūlymų. Tuomet sujusta ir Lietuvoje. LRT pakalbinta Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktorė Aušra Martišiūtė-Linartienė sakė, jog „prieš penkerius metus šiuos dokumentus jau buvo siūlyta įsigyti, tačiau tai finansiškai neįstengta“. Literatūros ir tautosakos instituto vadovė mato vienintelę išeitį – išsiaiškinus, kad archyvas išties vertingas, B. Brazdžionio dokumentus išpirkti privačių žmonių aukomis. Kultūros ministro Mindaugo Kvietkausko nuomone: „Aštuoni aplankai už du su puse milijonų dolerių – tai tikrai būtų milžiniška suma. [...] Ji viršija ne vienos valstybės įstaigos metinį biudžetą. Tad tikrai sunku įsivaizduoti, kaip galima tokiomis sąlygomis aukcione dalyvauti“. Tuo labiau kad, anot Maironio lietuvių literatūros muziejaus B. Brazdžionio archyvo Kaune vedėjos Jūratės Ivanauskienės, greičiausiai ta medžiaga neverta milijonų (tokia nuomonė pareikšta šių eilučių autorei). Redakcijos paprašyta Maironio muziejaus atstovė sutiko atsakyti ir į klausimą, ar Maironio muziejus dalyvauja archyvo, likusio JAV, įsigijimo procese ar diskusijose dėl įsigijimo ir kiek, jos nuomone, archyvas yra vertas: „Mes nedalyvaujame procese, nes nesame gavę jokių pranešimų, kad jis vyksta. Manychiau, kad turėtų būti kokia oficiali ar nelabai oficiali darbo grupė. Tačiau mus tas archyvas domina, būtų logiška, kad visas Brazdžionių archyvas būtų viename rinkinyje. Įvertinti niekaip neįmanoma, nes nežinome, kas ten yra, kiek ir kokių laiškų, kiek rankraščių, kokie tai rankraščiai, kiek ir kokių nuotraukų. Apskritai, ar kas žino, išskyrus pardavėją, kas ten yra? Bet niekas negali įvertinti segtuvų kiekio, turime žinoti, kas konkrečiai segtuvuose yra. Turėdami tikslesnę informaciją galėtume archyvą įvertinti“.

Taigi kol kas Amerikoje likusios archyvo dalies likimas neaiškus. O Lietuvoje jau saugomas milžiniškas Poeto archyvas, kurį sudaro per 30 tūkst. vienetų. Poeto artimieji po jo mirties 2002 m. dokumentus, knygas ir net kai kuriuos asmeninius daiktus 2003 m. perdavė Maironio lietuvių literatūros muziejui.

Kodėl Maironio muziejus

Todėl, kad Bernardas Brazdžionis buvo ne tik poetas, literatūros kritikas, redaktorius, žurnalistas, pedagogas, vertėjas, bet 1940–1944 m. – ir pirmasis Maironio muziejaus vadovas. Maironio namai 1944-aisiais tapo ir paskutiniais Brazdžionių šeimos namais Lietuvoje: čia šeima slapstėsi prieš pasitraukdama į Vakarus. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę lankydamasis Lietuvoje Poetas aplankydavo ir muziejų, kur saugomas jo 1991 m. birželio 17 d. svečių knygoje padarytas įrašas: „Džiaugiuosi, kad Maironio namai ne tik muziejus, ne tik archyvas, bet ir literatūros sodas, kur skamba poetinis žodis“. Tai gi archyvinis ir memorialinis palikimas Maironio lietuvių literatūros muziejui perduotas neatsitiktinai. Tuo labiau kad B. Brazdžionis vertino Maironį, rūpinosi jo atminimo įamžinimu, „Pavasario balsų“ leidimais.

B. Brazdžionio rinkinys

B. Brazdžionio archyvas Maironio muziejuje yra pats didžiausias po paties Maironio archyvo. Apie šį rinkinį žinias, tyrinėjimus ir įdomesnius faktus nuolat žiniasklaidoje (taip pat ir „Draugo“ kultūriname priede) bei muziejaus internetiniame puslapyje skelbia B. Brazdžionio archyvo vedėja Jūratė Ivanauskienė ir kt. tyrinėtojai. 2007 m. muziejus B. Brazdžionio archyvą yra pristatęs 112 psl. knyga (paren-gė muziejininkės Jūratė Ivanauskienė ir Reda Rėklytė, įvadinį žodį parašė tuometinė muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė).

2003 m. vasarą iš poeto namų Kalifornijoje, Los Angeles, į Lietuvą buvo pervežta rankraščių, laiškų, biblioteka, spaudinių, meno kūrinių, įvairių dokumentų, asmeninių daiktų, dalis baldų. Muziejaus puslapis skelbia, kad B. Brazdžionis buvo sukaupęs ir vertingą meno kūrinių kolekciją, kurioje yra K. Šimonio, V. Petravičiaus, P. Rauduvės, J. Rimšos, D. Tarabildienės, V. Kasulio, V. K. Jonyno, P. Augiaus, L. Vilimo, E. Kučaitės, A. Kučo, A. Varno ir kitų dailininkų darbų. „Medžiaga atskleidžia Bernardą Brazdžionį – žmogų, poetą, visuomenininką; mylintį vyrą ir rūpestingą tėvą; senelį, švelniai vadintą Tėtuku; artimą, humoru trykstantį bičiulį, kaimyną; jautrų brolių, giminaitį. Ekspozitai yra tvarkomi, sistemunami, tyrinėjami. Baigta sisteminti memorialinė biblioteka, kurioje saugoma 5484 knygos. Didelė jų dalis yra su dedikacijomis arba autografais, kai kuriose Bernardas Brazdžionis yra įrašęs pastabų, taisyčių, kartais netgi ‘perkūres’ knygose esančius autorių tekstus. ...Tyrinėjimų medžiaga skelbiama straipsniuose, paskaitose ir pranešimuose, virtualiose parodose. Dalis palikimo buvo eksponuota parodose“.

Archyvo turinys. Dokumentai

B. Brazdžionio rinkinyje yra 140 įvairiausių dokumentų. Tarp jų – įvairių laikotarpių asmens, darbo pažymėjimai. Kaip pažymi muziejininkai, Poetas kruopščiai saugojo dokumentus. Pirmasis žinomas Brazdžionio dokumentas yra išduotas 1918 m. – tai keturių lapų pasas, atspausdintas lietuvių ir vokiečių kalbomis. Vokiečių kalba vardas ir pavardė atrodo taip: „Barnhard Brazonis“. Įrašyta ir ypatinga berniuko žymė – „Sommersprossig“, t. y. strazdanotas. O apačioje yra 14-mečio dešiniojo smiliaus atspaudas.

Beje, B. Brazdžionio gimimo data įvairiuose šaltiniuose rašoma skirtingai – vasario 1, vasario 2, vasario 14. Pats poetas buvo nepatenkintas dėl rašomos jo gimimo datos, o eilėraštyje „Ta vasario diena“ tvirtino, kad jo gimimo diena yra per Grabnyčias, vasario 2 d., nors pagal naująjį kalendorių jo gimtadienis būtų vasario 14 d.: *Buvo vakaras. Švilpė lyg tyčia / Pasiklydęs šiaurys kamine, / O iš kampo spingsulė grabnyčia / Apibėrė šešėliais mane...*

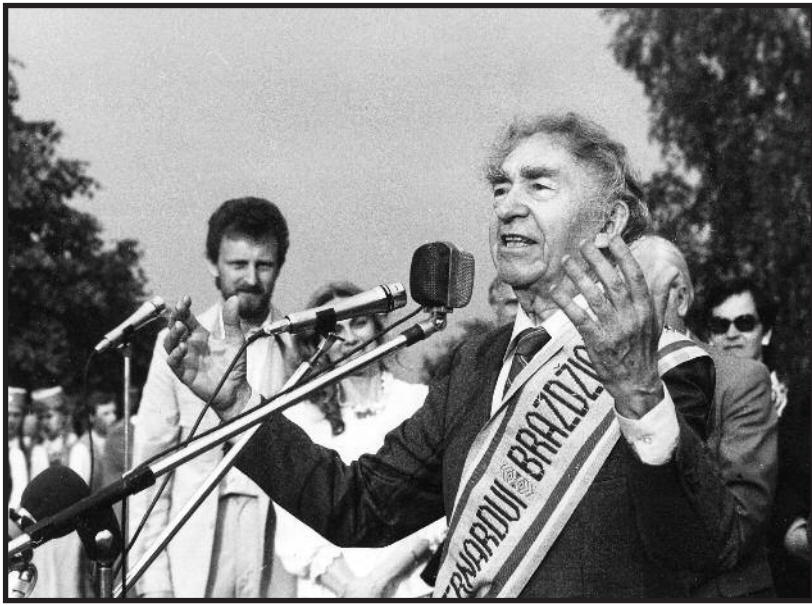
Tarp dokumentų tremties kelionėse išsaugoti ir du darbo muziejuje pažymėjimai, net penki rašytojo pažymėjimai, išduoti Lietuvių rašytojų draugijos 1940 ir 1944 m. Kaune, Lietuvių rašytojų tremtinių draugijos 1946 m. Tūbingene (Vokietijoje), Lietuvių rašytojų draugijos 1953 m. Čikagoje (JAV) ir Lietuvių rašytojų sąjungos 1999 m. Vilniuje. 1946–1949 m. B. Brazdžionis kartu su B. Babrausku, P. Babicku, G. Tulauskaite, B. Auginu ir kitais lietuviais dirbo Ravensburgo lietuvių gimnazijoje lietuvių kalbos ir literatūros mokytoju. Išlikęs pluoštas Ravensburgo lietuvių gimnazijos dokumentų, vienas – su nuotrauka. Vasario 16-osios gimnazija Vokietijoje 1952 m. jam įteikė garbės pažymėjimą „jo Sveikatai poetui Bernardui Brazdžioniui“, pažymėdama, kad jis yra nuolatinis gimnazijos rėmėjas talkininkas už lietuviybės išsaugojimą tremtyje.

Vokietijos stovyklose Pulgis Andriušis, Antanas Gustaitis, Stasys Santvaras ir Bernardas Brazdžionis (vadinamoji „ketveriukė“) buvo pagarsėjusi literatūrinėmis kelionėmis. „Jie su savo programa ap-

keliavo visas prancūzų ir amerikiečių zonose buvusias stovyklas ir kolonijas. Programa buvusi įvairi, įdomi ir nuotaikinga: Brazdžionis su Santvaru skaitė rimtą, patriotinę poeziją, o Gustaitis su Andriušiu – linksmą, humoristinę. Išlikusi stipriai laiko paženklinta pažyma anglų k., kad Bern. Brazdžionis priklauso lietuvių tautinei aktorių trupei ir yra atleistas nuo darbo. Išduota Lietuvių konsulato. Tiubingenas, 1945 m. liepos 30 d.“, – rašoma J. Ivanauskienės apžvalgoje Maironio muziejaus puslapyje.

Laiškai, rankraščiai

Archyve – šūsnyš poetui rašytų laiškų, prie kai kurių yra ir B. Brazdžionio atsakymai, rašyti ranka arba rašomąja mašinėle. „Kartais susegta net keli to

Poezijos pavasaris Kaune.

Romualdo Požerskio nuotr.

paties laiško variantai – rašyta, taisyta, perrašyta, kartais perspausdinta ir dar išsiųsto laiško kopija prisegta... Jis kaip tikras muziejininkas viską dėjo, kaupė, saugojo, – teigia tyrinėtojai. – Laiškų labai daug, sutvarkius tikriausiai susidarys keli tūkstančiai, o į juos visus reikėjo atsakyti. Iš šalies atrodo, jog visas gyvenimas galėtų būti vien laiškų rašymas, tarsi daugiau jau nieko negalėtum suspėti... Adresatų yra šimtai: išeivijos ir Lietuvos rašytojai, dailininkai, muzikai, politikai, bičiuliai, giminaičiai, šiaip eiliniai lietuviai... Iš epistolinio palikimo būtų galima parašyti informatyvią išeivijos kultūros, literatūros istoriją. Dažnos temos – rūpestis dėl lietuvių nutautėjimo išeivijoje, dėl Rašytojų draugijos veiklos, kurios pirmininku Bern. Brazdžionis buvo daug metų, dėl redaguojamų leidinių, leidžiamų knygų... Laiškuose ir šiaip įvairių išpūdžių“.

Rinkinyje daugybė rankraščių – publikuotų straipsnių, pasakytų ir nepasakytų kalbų, dedikacijų, eilėraščių. Vieni parašyti tvarkingai, lengvai įskaitomi, kitų muziejininkai net negali perskaityti, ypač paskutiniaisiais gyvenimo metais raštas buvo neaiškus. B. Brazdžionis eidamas į svečius kokia nors proga pasirengdavo kalbelę, kuri paprastai būdavo šmaikšti. Šis poetas buvo ir šeimoje poetas – Aldona ir Bernardas Brazdžioniai laimingai išgyveno 68-erius metus, ir kiekvienų metų sausio 10-ąją, vestuvių sukakties progą, jis parašydavo posmą, dedikuotą brangiausiai Aldonėlei. Archyve saugoma daug žaismingų sveikinimų draugams, bičiuliams, šeimos nariams. Be to, B. Brazdžionis ir gražiai piešė. Vieną šmaikščiai aprašytą piešinį jis išsivežė iš Lietuvos 1944 m.

Gyvendami JAV, Vistoje, Aldona ir Bernardas Brazdžioniai buvo įsteigę premiją „Lauro šakelė“, kurios išraiška – Brazdžionių sode išauginto lauro krūmo šakelė. Archyve yra du premijos skyrimo „dokumentai“ – Nelei Mazalaitei ir Pauliui Jurkui.

Saugoma vaizdo ir garso įrašų dėžė: įrašyti susitikimai su svečiais iš Lietuvos, Australijos, B. Brazdžionio pasisakymai „Amerikos balso“ radijuje, poezijos vakarai Lietuvoje, dainos poeto žodžiais, aktorių skaitoma B. Brazdžionio poezija. Tarp gausybės rankraščių – *Credo*, kuriame mintys apie kūrybą, Lietuvą ir save: *Esu lietuvis katalikas. Iš esmės, ne iš paviršiaus. Idėjinis nereklaminis. Kas tokį mane vertino, pripažino ir kvietė, ten bendradarbiau.*

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

G. Nausėda atkreipė dėmesį į Rusijos agresiją

Vilnius (BNS) – Rusija toliau bando destabilizuoti kaimynystėje esančias šalis, tęsiasi „pasibaisėtini Rusijos kariniai veiksmai prieš Ukrainą“, į Jungtinių Tautų Generalinę Asamblėją kreipėsi Lietuvos vadovas Gitanas Nausėda.

Savo pirmojoje kalboje Jungtinių Tautų būstinėje New Yorke Lietuvos prezidentas pabrėžė, kad „tarptautinės teisės dažnai yra paskutinis barjeras, skiriantis mūsų šalis nuo nenusipėjamos ir todėl pavojingos netvarkos“.

„Deja, bet Europa nebėra išimtis daugelio krizių pasaulyje. Neteisėtas jėgos panaudojimas ir šiurkštūs suvereniteto, nepriklausomybės bei teritorinio integralumo principų pažeidimai tapo Europos kasdienybės dalimi“, – sakė G. Nausėda.

„Rusija, nuolatinė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narė, paskatinta menkos tarptautinės bendruomenės reakcijos į 2008 metų agresiją prieš Sakartvelą, toliau bando destabilizuoti jos kaimynystėje esančias šalis. Jau penkerius metus tęsiasi pasibaisėtini Rusijos kariniai veiksmai prieš Ukrainą“, – pažymėjo šalies vadovas.

Lietuva smerkia šį besitęsiantį tarptautinės teisės pažeidimą ir priminė „šaliai agresorei, kad ji privalo

laikytis Jungtinių Tautų Chartijos, Helsinkio baigiamojo akto ir dvišalių susitarimų su Ukraina nuostatų“.

Lietuvos prezidentas pakartojo, kad šalis ir toliau remia Gruzijos ir Ukrainos nepriklausomybę, niekada nepripažins Krymo aneksijos, Abchazijos bei Pietų Osetijos okupacijos.

„Dalis politinių lyderių kelia idėją kurti naują geopolitinę erdvę nuo Atlanto vandenyno iki Vladivostoko, kuri įtrauktų ir Rusiją. Mintis įdomi, tačiau ar mes jos įgyvendinimui turime bendrą pagrindą? Ar turime bendrų vertybių? Atsakymas yra ‘ne!’“ – kalbėjo G. Nausėda.

„Iki šios dienos Rusija nepadarė nieko, kad nusipelnytų mūsų pasitikėjimo. Ar tai gali pasikeisti? Taip! Mes būtume pirmieji, kurie pasveikintų tokį pokytį – demokratinę Rusiją, kuri gerbtų tarptautinę teisę ir kitų šalių suverenitetą“, – teigė G. Nausėda.

Šalies vadovas priminė Lietuvos, skaudžiai nukentėjusios per abu pasaulinius karus, patyrusią dviejų totalitarinių režimų – nacizmo ir stalinizmo – priespaudą, istoriją.

Savo kalboje tarp pasauliui kylančių iššūkių prezidentas minėjo kovą su skurdu, pajamų nelygybe, socialine atskirtimi bei klimato krize.

Pirmoji Rusijos kritika G. Nausėdai

Vilnius (ELTA) – Rusijos ambasada Lietuvoje labai kritiškai įvertino prezidento Gitano Nausėdos kalbą Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje. Ambasados išplatintame pranešime teigiama, kad kalba primena konfrontacijos su Rusija visoje srityse manifestą. Pasak jų, G. Nausėdos nubrėžtos gairės dvišalius santykius veda į visišką aklavietę.

„Susipažinome su Lietuvos Respublikos prezidento G. Nausėdos kalba JT Generalinės Asamblėjos 74-ojoje sesijoje. Joje daug vietos skiriama Rusijai. Tenka pripažinti, kad šioje kalboje išdėstytas iki gyvo kaulo įgrisusių šampų apie mūsų šalį rinkinys verčia apgailestauti“, – rašoma pranešime.

Rusijos ambasada nepriėmė G. Nausėdos kalboje reikštos kritikos dėl Kremliaus vykdomos agresijos kaimynių atžvilgiu bei nuolat pažeidinėjamos tarptautinės teisės.

Sukilėlių palaikai bus palaidoti lapkričio 22-ąją

Vilnius (BNS) – Gedimino kalne rasti devynioliktojo amžiaus sukilėlių palaikai sostinės Rasų kapinėse bus iškilmingai palaidoti lapkričio 22-ąją, patvirtino Vyriausybė.

Iškilmingos ceremonijos metu palaikai bus atgabenti į Vilniaus katedrą, o iš ten bus pervežti į Rasų kapines.

Lietuva į laidotuvių ceremoniją kviečia Lenkijos, Baltarusijos, Ukrainos ir Latvijos atstovus.

1863–1864 metais Vilniuje, Lukiškių aikštėje, mirties bausmė paka-riant arba sušaudant buvo įvykdyta 21 sukilimo dalyviui. Po egzekucijų palaikai nebuvo atiduoti artimiesiems

palaidoti, o slapta užkasti tuomet visuomenei neprieinamoje vietoje – 1831 metais caro įsakymu ant Gedimino kalno įrengtos tvirtovės teritorijoje.

Archeologams Gedimino kalne pavyko atrasti 20 sukilėlių palaikų iš 21. Sukilėlių ir jų vadų Zigmanto Sierakausko bei Konstantino Kalinausko palaikus palaidoti Rasų kapinėse nuspręsta prieš metus. Sukilėlių vardai bus užrašyti lietuvių, lenkų ir baltarusių kalbomis.

1863–1864 metų sukilėliai kovojo prieš Rusijos caro valdžią ir siekė atkurti buvusią Lenkijos ir Lietuvos valstybę.

Rusijos ambasada Vilniuje netruko pasipiktinti Prezidento G. Nausėdos kalba JT. Made in Vilnius nuotr.

„Nėra abejonių: kalbos ‘rusiškąją dalį’ parašė ‘specialistai’, igudę rengti ir realizuoti griežtą antirusišką oficialiojo Vilniaus kursą. Todėl neatsitiktinai ji veikiau atrodo kaip savotiškas konfrontacijos su Rusija visose srityse manifestas, kaip ‘kelio gairės’, vedančios mūsų dvišalius santykius į visišką aklavietę. O ieškoti išeities iš jos anksčiau ar vėliau reikės. Tiesa, kol kas neaišku, kas ir kada Lietuvoje šito ims. Palauksime...“, – rašoma Rusijos ambasados Lietuvoje komentare.

Paskelbė prezidentų pokalbio stenogramą

Washingtonas (BNS, LRT) – Baltieji rūmai paskelbė savo tinklalapyje JAV prezidento Donald Trump ir Ukrainos lyderio Volodymyro Zelenskio telefoninio pokalbio, įvykusio liepos 25-ąją, stenogramą.

Penkių puslapių dokumente JAV buvusio viceprezidento Joe Biden vardas minimas kelis kartus.

Kiek anksčiau skandalą sukėlė JAV žiniasklaidoje pasirodę pranešimai, kad liepos 25 dieną D. Trump telefonu stengėsi įtikinti Ukrainos prezidentą pradėti tyrimą dėl J. Biden sūnaus Hunter ir „apie aštuonis kartus“ ragino bendradarbiauti su jo asmeniniu advokatu Rudy Giuliani, tariantis dėl šio tyrimo.

D. Trump paneigė kaltinimus, kad jis piktnaudžiavo savo padėtimi pakartotinai ragindamas Ukrainos prezidentą Volodymyrą Zelenskį ištirti

V. Zelenskis neigia, kad patyrė spaudimą

Washingtonas (LRT) – Jungtinėse Tautose susitiko Ukrainos prezidentas Volodymyras Zelenskis ir JAV prezidentas D. Trump. Susitikimo metu jie juokavo, kad geriau susitikti gyvai, prieš televizijos kameras, nei kalbėtis telefonu. Ukrainos prezidentas susitikimo metu dar kartą pabrėžė, kad nepatyrė jokio spaudimo.

„Aš atsiprašau, bet aš nenoriu būti įtrauktas į demokratiškus ir atvirus rinkimus, JAV rinkimus. Aišku, mes turėjome gerą pokalbį telefonu. Jis

JAV universitetas įsteigė Gerumo institutą

Los Angeles (Diena.lt) – Tokie gerumo aktai kaip bendradarbiui ištiesta pagalbos ranka, pasidomėjimas, kaip sekasi pagyvenusiam kaimynui ar leidimas kažkam įsukti prieš jus mašinų spūstyje, kaip įrodė mokslas, lemia geresnę savijautą, o dabar bus ir naujo Gerumo instituto studijų tema.

Pirmasis pasaulyje tokio pobūdžio institutas buvo atidarytas Kalifornijos universitete Los Angeles (UCLA). Jo tikslas bus studijuojant su gerumu siejamus veiksmus, mintis,

P. Domingo pasitraukė iš „Metropolitan Opera“

New Yorkas (LRT.lt) – New Yorko operos teatras „Metropolitan Opera“ paskelbė, kad legendinis ispanų tenoras Placido Domingo sutiko atšaukti čia numatytus savo pasirodymus dėl virtinės moterų jam mestų kaltinimų seksualiniu priekabiavimu.

P. Domingo pareiškė daugiau niekada nebedainuosiantis šiame operos teatre.

„Metropolitan Opera“ debiutavau, kai man buvo 27-eri. Dainavau šiame puikiame teatre 51 nuostabius metus“, – rašoma operos legendos išplatintame pareiškime.

„Griežtai neigiu neseniai man mestus kaltinimus, ir man yra neramu dėl atmosferos, kai žmonės pasmerkiami be tyrimo ir teismo. Po tam tikrų apmąstymų nusprendžiau, kad mano pasirodymas ‘Makbete’ atitrauks mano kolegas nuo intensyvaus darbo tiek scenoje, tiek už kulisų“, – rašo P. Domingo.

P. Domingo rugsėjo 25 d. šiame teatre turėjo atlikti pagrindinę partiją per Giuseppe Verdi operos „Makbetas“ premjerą.

Operos teatro vadovybė savo ruožtu padėkojo P. Domingo už priimtą

D. Trump varžovo Joe Biden veiklą, tačiau visa tai patvirtino pavišinta D. Trump ir V. Zelenskio pokalbio telefonu stenograma.

Pavišinta stenograma Washingtone sukėlė pasipiktinimo bangą. Neigiamai reagavo net respublikonų nariai.

„Ar padarėte mums kokią nors paslaugą? Dėl jūsų padarėme tiek daug, bet nejaučiame atsako. Norėčiau paprašyti vienos paslaugos. Kokia ta paslauga? Žinoma, paslauga – ištirti politinį varžovą, ištirti Biden“, – rašoma pokalbio santraukoje.

Iš skambučio santraukos, kuri nėra pažodinė stenograma, matyti, jog D. Trump patikino, kad JAV generalinis prokuroras Bill Barr ir prezidento asmeninis advokatas Rudy Giuliani palaikys ryšį dėl su Ukraina susijusio J. Biden ir jo sūnaus veiklos tyrimo.

buvo normalus. Mes kalbėjome apie daug dalykų ir aš manau, ir jūs tai perskaitėte, manęs niekas nespaudė“, – susitikimo metu sakė Ukrainos prezidentas.

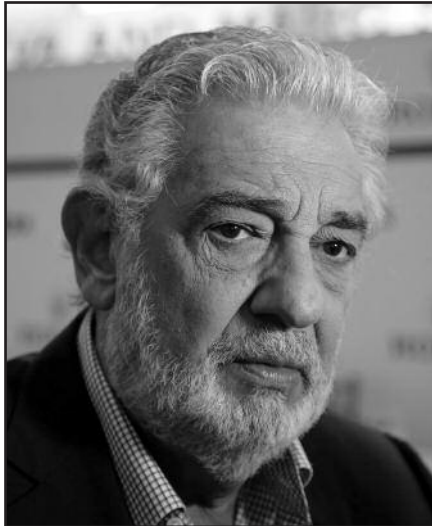
JAV lyderis džiaugėsi V. Zelenskio vykdoma korupcijos paieška ir kova su ja.

Paaikšėjo, kad šalies lyderiai kalbėjosi tarpusavyje ne vieną kartą. V. Zelenskis pakvietė D. Trump į Ukrainą. D. Trump atsakė, kad pasistengs rasti laiko vizitui.

jausmus ir socialinius institutus igo- linti piliečius ir įkvėpti lyderius kurti humaniškesnes visuomenes.

„Dabartinės pasaulio politikos, smurto ir konkurencijos sukuryje UCLA ‘Bedari’ gerumo institutas siekia būti priešnuodis“, – sakė UCLA socialinių mokslų fakulteto, prie kurio veiks naujasis institutas, dekanas Darrell Hunt.

Virtinė UCLA mokslininkų jau anksčiau gilinosi į klausimus, kurie bus Gerumo instituto darbo pagrindas, sakė universiteto pareigūnai.

P. Domingo atšaukė savo pasirodymus „Metropolitan Opera“. „Washington Post“ nuotr.

sprendimą.

Anksčiau buvo pranešta, kad kelios dešimtys moterų apkaltino operos žvaigždę, esą jis, naudodamasis savo statusu, spaudė jas lytiškai santykiuoti.

Kai kurios iš šių moterų sakė, kad jų karjera nukentėjo dėl to, kad atstūmė operos žvaigždę.

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Tinklininkai smaginosi varžydamiesi paplūdimyje

„Labai smagus, šiltas, saulėtas ir sportiškas sekmadienis. Gera nuotaika, puikūs žmonės, superinė energija“, – tokiais mielais ausiai žodžiais Indianoje, Beverly Shore pasibaigusį kasmetinį S. Dariaus ir S. Girėno taurės paplūdimio tinklinio turnyrą apibūdino šių varžybų organizatoriai.

Šiemet šiame tradiciniame turnyre dalyvavo 8 komandos. Tarp jų stipriausia buvo „Panevėžio“ komanda, kuriai ir atiteko gražuolė S. Dariaus ir S. Girėno taurė bei čempionų medaliai. Antra vieta, medaliai ir piniginis prizas atiteko „Vasaros“ tinklinio komandai, o treči liko „Liths“ tinklininkai. Labai smagu, kad kasmet vis daugiau žmonių, mėgstančių ir palaikančių tinklinį prisijungia pasi-

S. Dariaus ir S. Girėno taurės paplūdimio tinklinio turnyro prizininkai. Rengėjų nuotr.

varžyti paplūdimio tinklinio varžybose. Organizatoriai dėkojo visiems varžybų dalyviams, sirgaliams, teisėjams, pagalbinkams ir pri-
zų steigėjui Nerijui Makseliui už gerą varžybų nuotaiką ir sportiškai praleistą laiką gamtoje. Visiškai netrukus tinklinio kovos persikels į salę: spalio viduryje prasidės Amerikos lietuvių tinklinio lygos (ALTL) 14-asis sezonas.

M. Griškonis kovos dėl „Golden Cup“

„Žinojau, kad tokios varžybos vyksta, žinojau, kad kvietimų jose dalyvauti sulaukia keturi geriausi pasaulio irkluo-tojai“, – prisipažino irkluotojas Min-daugas Griškonis, sulaukęs pakvietimo į New Jersey vyksiančias prestižines „Golden Cup“ varžybas.

Spalio 26 dieną kartu su Robbie Manson (Naujoji Zelandija), Sver-ri Nielsen (Danija) ir Kjetil Borch (Norvegija) lietuvis varžysis kiek neį-prastoje 700 metrų distancijoje. „Tiesą pasakius, aš ir pats nežinau, kaip irkluosiu 700 metrų“, – nusijuokė prie irkluotojams įprastos 2 kilometrų nuotolio pratęs M. Griškonis. Malo-niausia, M. Griškono teigimu, kad varžybų, kurios pirmą kartą buvo su-

rengtos 1920-aisiais metais, organizato-riai pakvietė Lietuvos atstovą. „Prieš tai lietuvis nėra dalyvavęs šiose varžybose, – džiaugėsi M. Griško-nis. – Suprantu, kad nebūsiu geriau-sios sportinės formos, nes pagrindinis startas laukia olimpinėse žaidynėse, kuriose norėsiu pasirodyti kuo ge-riau“. Rugsjūčio mėnesį vykusiam pa-saulio čempionate kelialapius į olimpi-nes žaidynes iškovojo trys Lietuvos įgu-los: vyrų vienvietė bei porinė dvivietė ir moterų porinė dvivietė. M. Griškonis teigė, kad prieš pa-saulio pirmenybes visi Lietuvos irkla-vimo rinktinės nariai jautė įtampą, ta-čiau jai nukritus dabar galima ramiai ruoštis svarbiausiam startui kitais metais – olimpinėms žaidynėms.

M. Griškonis pirmasis iš Lietuvos irkluotojų sulaukė pakvietimo į JAV vyksiančias „Golden Cup“ varžybas.

17-asis ČLKL sezonas – 17 komandų

Rugsėjo 14 d. naujojo krepšinio sezono pradžią paskelbė didžiausia išeivijoje – Čikagos lietuvių krepšinio lyga (ČLKL). Simboliška, kad šiemet 17-ąją sezoną pa-sitikusi ČLKL aplink save subūrė būtent 17 komandų.

Pagrindinėje 10-ies komandų gru-pėje dėl ČLKL taurės varžysis „Lituanica“, „Radviliškis“, „Juodkrantė“, „MB Global-Švyturys“, „Stumbras“, „Lietava“, „Lietkabelis“, „Vynera“, „Atletas U-17“ ir pirmą kar-tą prie lietuvių komandų prisijungę svečiai iš Serbijos – „Windy City“ krepšininkai. Serbai savo jėgą spėjo pademonst-ruoti jau pirmose ČLKL „krikšto“ rungtynėse, kuriose svečiai rezultatu 69:68 nugalėjo keturiskart lygos čem-pionę „Radviliškio“ komandą bei 83:62 įveikė dar vienus lygos senbuvius „MB Global-Švyturys“ krepšinikus. Du pralaimėjimus čempionato pra-džioje patyrė jauniausia šio sezono ČLKL komanda – „Atletas U-17“, kuri rezultatu 71:85 pralaimėjo „Lietavai“ ir 54:80 – „Juodkrantės“ komandai. Po šių nesėkmių „Atletas U-17“ krepšinini-

kai atsigriebė rungtyniaudami su „Radviliškio“ komanda, kurią sugebėjo įveikti rezultatu 76:72. Pralaimėjimu naująją sezoną pra-dėjo čempionų titulą ginantys „Litua-nicos“ krepšininkai, kurie nelauktai, rezultatu 88:92 turėjo pripažinti ly-gos senbuvės „Stumbro“ komandos pranašumą. Kitose rungtynėse „Li-tuanica“ išliejo pyktį rungtyniaudama su „Lietkabelio“ komanda, nugalėju-si ją 79:53. Sėkmingai čempionatą pradėjusi „Lietavos“ komanda antrąją pergalę iš eilės (96:86) iškovojo rungtyniaudama su „Vyneros“ krepšininkais. Septynios komandos pareiškė no-rą dalyvauti 2019/2020 metų ČLKL senjorų pirmenybėse. Čia dalyvau-jančios komandos sužaidė pirmuo-sius naujojo sezono susitikimus. Jų re-zultatai: „Alytus“ – „Lituanica“ 68:61, „Tauras“ – „Vendas“ 84:75, „Kaunas“ – „Panevėžys“ 99:71, „Lituanica“ – „Altum“ 69:58, „Vendas“ – „Alytus“ 87:70. Kitas rungtynes ČLKL komandos žais spalio 5–6 dienomis. Visą varžybų tvarkaraštį galima rasti internete – www.clkl.us.

17 KREPŠINIO SEZONAS

2019

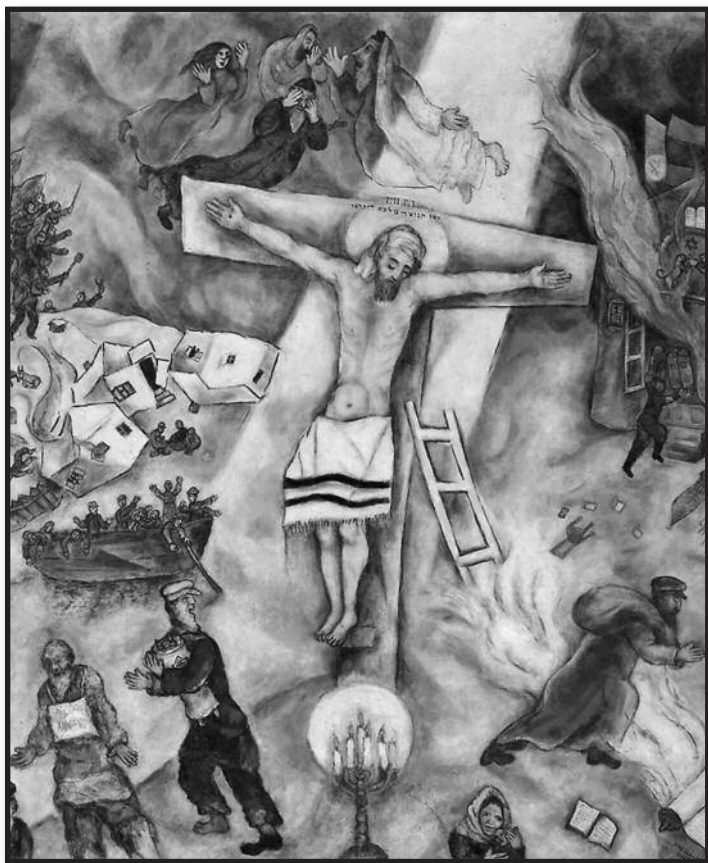
2020

PASaulio LIETUVIŲ CENTRE
M. RIŠKUS SPORTO SALĖJE
14911 W 127TH ST., LEMONT

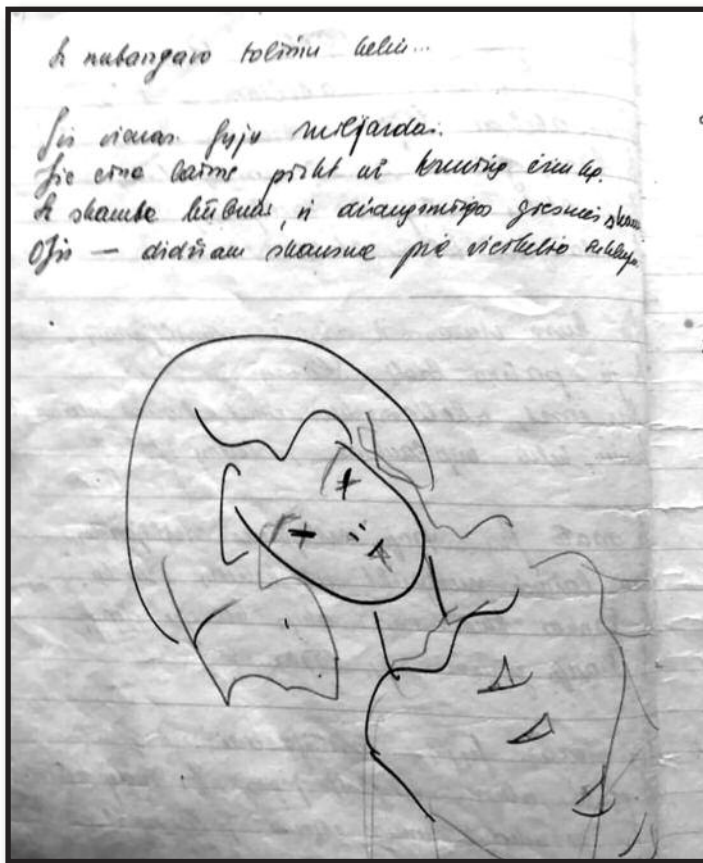
ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS
„BOČIŲ MENĖJE“ JŪSŲ LAUKIA
GĖRIMAI IR VALGIAI

Kviečiame atvykti ir palaikyti

Lietuvybė tampa globali

Dėl šio M. Chagall paveikslo eksponavimo Lietuvoje tartasi su Čikagos Meno instituto vadovybe.

Puslapis iš Matildos eilėraščių sąsiuvinio.

Laimos Vincės nuotr.

Atkelta iš 3 psl.

Tie eilėraščiai mane labai stipriai paveikė ir tada pagalvojau, kad labai norėčiau išmokyti tą kalbą ir galbūt kada nors verstį pats. Ką ir padariau – kalbą išmokau ir išverčiau A. Suckeverio poetinės prozos rinkinį „Žaliasis akvariumas“. Tai labai jaudinanti knyga ir aukščiausios literatūros pavyzdys.

Kita priežastis – aš labai domėjaisi Vilniaus praeitimi ir, kaip laisvos dvasios paauglys, mėgdavau klaidžioti po Vilniaus senamiestį, jo kiemus, apleistus pastatus. Mačiau ten išlikusius jidiš užrašus ir man labai patiko pačios raidės – turėjo kažkokią magiją, paslaptį... Galvojau, kad labai norėčiau išmokyti tom raidėm skaityti.

Tiesiog buvo susižavėjimas, trauka, kurią sunku iki galo paaiškinti. Bet kai aš pradėjau domėtis, skaityti, o ir Vilniaus universitete atsirado galimybė pradedančiųjų lygiu studijuoti jidiš kalbą, supratau, kokie tai yra lobynai – nepažinti Lietuvos ir dažnai užmiršti pasaulyje. Labai daug žydų autorių pasitraukė į šešėlį kartu su savo skaitytojais, kurie buvo išžudyti. Tų, kurie išliko, raiška Amerikoje ar Izraelyje buvo nelengva, o tai yra nuostabi literatūra ir šiandien ji padeda mums atrasti natūralų ryšį su žydų istorija. Tada sugebam įveikti tą skaudžią sieną, kurią sukuria holokaustas. Kai einam per žmonių patirtį, per literatūrą, per vaizduotę, mes sugebame įveikti tą skausmingą prarają, kurią sukūrė holokaustas ir kuri dažnai mus skiria.

Kiti metai paskelbti Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų istorijos metais. Ar galvojama apie bendrus projektus su Amerikoje gyvenančiais litvakais tiems metams pažymėti?

Litvakų dienos bus organizuojamos ir kitamet, jos pasiteisino. Vilniaus Gaono 300 metų gimimo sukaktis bus minima YIVO institute, kuris saugo svarbų Gaono palikimą, bendruomenės metrašti. Mes tariamės dėl šio išspūdingo dokumento eksponavimo Lietuvoje. Iš tiesų bendradarbiavimui su žydų institucijomis yra puiki proga.

Kalbant apie mūsų meno prista-

tymą ir bendradarbiavimą su litvakais, tai dar po metų planuojama Jono Meko retrospektyvinė paroda New Yorko žydų muziejuje. Šis muziejus garsus tuo, kad padėjo garsinti radikalų eksperimentinį meną. J. Mekas taip pat ten dirbo, kuravo kino meno programą, ir dabar muziejus planuoja surengti pirmąją didžiulę po jo mirties retrospektyvinę parodą. Ta paroda vyks bendradarbiaujant New Yorko žydų muziejui ir Nacionalinei dailės galerijai Vilniuje. Tuo pat metu vyks parodos ir New Yorke, ir Lietuvoje. Planuojamas ir parodos leidinys, kurį išleis prestižinė Yale universiteto leidykla. Manau, kad tai tikrai bus didžiulis įvykis kultūrai.

Tokie kultūros įvykiai – puiki proga pasidžiaugti savo tėvyne ir jos menininkais, juk menas – didžiausias tautos ambasadorius. Ar galim tikėtis, kad Lietuvos menai ir menininkams lengviau bus įveikti vandenyną?

Susitikimuose mes kalbėjome, kad mums būtina labiau koordinuoti savo veiklas ir jų finansavimą. Kai svarbios veiklos vyksta aukščiausiu lygiu, kai ruošiamasi valstybės sukaktims, mano supratimu, galėtų atsirasti daugiau koordinavimo tarp Amerikoje veikiančio Lietuvių Fondo ir Lietuvos kultūros tarybos. Dažnai mes nematome vieni kitų – vieni finansuoja labiau Lietuvos kultūros sklaidą, kiti išeivijos bendruomenines veiklas. Jeigu galima

būtų atrasti koordinacija, numatyti, ką ir kaip svarbiausio mums reikia pristatyti plačiai amerikiečių bendruomenei ar lietuvių bendruomenei, tai būtų labai svarbu. Lietuvos kultūros tarybos pirmininkės Dainos Urbanavičienės vizitas į JAV planuojamas 2020 m. pirmąjį ketvirtį. Ji apsilankys Čikagoje, Lietuvių Fonde, ir, tikimės, bus aiškesnis suvokimas apie veiklas, poreikius bei atsiras ta koordinacija, kurios iki šiol gerokai trūko.

Tarp išeivių vyrauja dvi skirtingos nuomonės apie lietuviško paveldo išsaugojimą: vieni įsitikinę, kad tai, kas sukurta čia, čia turi ir likti. Kiti besąlygiškai pasisako už kultūrinio paveldo perdavimą Lietuvai. Kokios Jūsų mintys šia tema?

Labai sunku pasakyti. Ir Lituanistikos tyrimų centras, ir Balzeko lietuvių kultūros muziejus turi sukaupę dideles vertybes ir tų centrų buvimas čia be galo svarbus. Institucijos, sukurtos išeivijoje, yra atrama bendruomenės veiklai. Čia ta bendruomenė išlieka gausi ir ji turi turėti savo kultūrinės institucijas, kurios tą gyvavimą palaiko.

Lietuvybė dabartiniais laikais tampa globali – nebėra tokio ryškaus skirtumo, atotrūkio. Galima išivaizduoti žmogaus gyvenimą, vienu laikotarpiu praleidžiamą Lietuvoje, kitu – užsienyje. Ypač jauni profesionalai laisvai juda iš vienos valstybės į kitą. Todėl sakyti vienaip arba kitaip tikrai nereikėtų. Man atrodo, kad Lietuva gavo be galo svarbių išeivijos dovanų, svarbių archyvų, kurie reikalingi Lietuvoje veikiančioms tyrimų institucijoms ir muziejams. Labai daug vertingų archyvų atkeliavo į Kauną – Maiironio lietuvių literatūros muziejų, VDU Lietuvių išeivijos institutą, kur jie tiriami, saugomi ir eksponuojami, kad tai, kas buvo sukurta čia, taptų neatsiejama literatūrinio gyvenimo ir lituanistikos dalimi.

Kai nėra kitos išeities ar kitų perspektyvų, valstybė turi pasirūpinti vertingiausių archyvų grąžinimu į Lietuvą. Tam skirta programa veikia Lietuvos kultūros taryboje. Jono Balio archyvai buvo perplukdyti į Lietuvą ir Lietuvių literatūros institute įrengtas J. Balio memorialinis kambarys – jo stalas, jo daiktai, jo knygos.

Bet kartu aš manau, kad tie centrai, kurie čia sukurti, čia veikia, yra labai svarbūs Lietuvos tyrėjams – niekas nepakeis galimybės atvykti ir pažinti tai, kas sukurta vietoje. Nes tai yra ta natūrali terpė, kurioje be galo įdomu būti, dirbti ir tokiu būdu įgyti platesnę, globalesnę lietuviybės sampratą.

Galbūt Jūs norėtumėte pasakyti ką nors, ko mes nepaklausėme, bet kas yra svarbu?

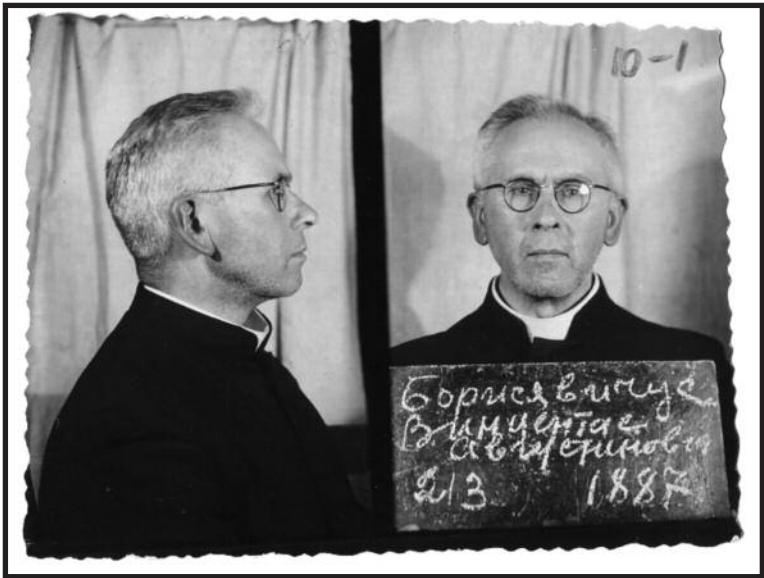
Vienas dalykas, kuris mane be galo džiugina kaip lituanistą, tai yra puiki, nuostabi, gryna lietuvių kalba. Aš ir kalbėdamas švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje dėkoju bendruomenei už tą gyvos, gražios kalbos išlaikymą. Tai rodo natūralų, išliekantį tapatybės pojūtį – o tai yra didžiulė vertybė.

Ačiū už pokalbį.

Kalbino **Virginija Petrauskienė ir Ramunė Lapas**

Ministras M. Kietkauskas ir jo patarėja G. Čepulionytė apžiūri pirmąjį „Draugo“ numerį. Jono Kuprio nuotr.

Vyskupas Vincentas Borisevičius nužudytas, nes atsisakė tapti KGB agentu. LGGRTC ir LYA archyvų nuotr.

Kaip Tuskulėnai tapo „evakuacijos” vieta

Rugsėjo 27-ąją, minint Tuskulėnų aukų atminimo dieną, Tuskulėnų rimties parko memorialiniame komplekse Vilniuje vyko atminimo renginiai. Čia prieš 75 metus okupantai užkasė pirmąsias aukas.

Ta proga Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) paskelbtame pareiškime primenama, kaip buvusio Tuskulėnų dvaro teritorijoje pokariu prasi-dėjo tragiška Tuskulėnų masinės ka-pavietės istorija: „1944 m. rugsėjo 28-osios naktį į Tuskulėnų dvarvietę įsu-ko brezentu dengtas sunkvežimis ir nu-važiavo į rytinėje parko pusėje buvu-sias dvaro arklides. Užsidarius arklidės vartams iš sunkvežimio buvo ištrauk-ti dešimt sušaudytų lavonų ir suvers-ti į iš anksto iškastą didelę duobę. Per trejus metus NKVD-MGB-KGB vidaus kalėjime Vilniuje, Aukų g. 2A, buvo nu-žudyti 767 žmonės, dar 7 mirė kalėjime nesulaukus mirties nuosprendžio. Tus-

rijoje atkastos 45 kapaduobės. Antro-pologams pavyko identifikuoti 66 as-menų palaikus, tarp jų – ir Telšių vys-kupo Vincento Borisevičiaus. 2004 m. sovietinio teroro aukų palaikai buvo perkelti į naujai pastatytą amžinojo poilsio vietą – koplyčią-kolumbariumą. Rezistencijos dalyvių pavardės buvo iš-kaltos buvusių KGB rūmų cokolyje, o Okupacijų ir laisvės kovų muziejuje esančioje šaudymo kameroje įrengta ekspozicija, kurioje pernai rudenį mel-dėsi ir popiežius Pranciškus.

Tuskulėnų masinėje kapavietėje buvo suvežami nužudytieji partizanai, jų rėmėjai, 1941 m. Birželio suki-limo dalyviai, Armijos krajos kariai ir rėmėjai, taip pat apkaltinti karo ar kriminaliniais nusikaltimais, nusi-kaltimu žmoniškumui, dalyvavimu Holokauste. Dauguma jų – 613 – ap-kaltinti Tėvynės, o iš tiesų – svetimos valstybės, – išdavimu. Tarp aukų – daugiausia lietuvių – 559 (jie sudaro be-veik tris ketvirtadalius), 56 rusai, 52 lenkai, 38 vokiečiai, 32 baltarusiai, 18 latvių, 9 ukrainiečiai, 3 žydai, taip pat armėnas, čiuvašas, estas, uzbekas, osetinas, totoris, ud-murtas. Daugiausia aukų Tuskulėnuose už-kasta 1945 m. kovo 2 d. – 42 žmonės ir kovo 21 d. – 45 žmonės. Buvo žudo-ma ir per lietuviams svarbias šventes: per 1945 m. Kūčias nužudyta 15, per 1946 m. Kalėdas – 17 žmonių.

Antropologai nusta-tė, kad dalis kalinių nu-žudyta itin žiauriu būdu: ne sušaudant, o sukne-žinant kaukoles keturb-riauniu įrankiu, pana-šiu į kirtiklį ar plaktuką, nors taip žu-dyti draudė net komunistų baudžia-moji teisė. Trylikai kalinių į galvą buvo šauta po keturis kartus, 4 ka-liniams – po penkis kartus ir 2 kaliniams net po šešis kartus. Tyrėjų nuomone, žiauriausiai buvo žudomi partizanai ir lietuviai, nacių okupacijos metu tar-navę vokiečių administracijoje ar vo-kiečių kariniuose daliniuose.

Iš 1946 m. lapkričio 18 d. nužudytų 13 asmenų 6 palaikai identifikuoti. Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus palaikai rasti be kankinimo žymių – jis buvo nušautas. Viešvėnų klebonas Pra-nas Gustaitis buvo uždaužytas – kau-kolė sužalota dviem stipriais smūgiais. Vyskupo ir klebono bendrabilis, buvęs

Lietuvos konsulas ir Plungės bur-mistras, Žemaičių legiono štabo ryši-ninkas Eduardas Misevičius buvo tris kartus badytas, o po to nušautas. 1947 m. sausio 21-ąją karo nusikaltimais ap-kaltinti Emilis Justas, nacių generolas majoras, ir Vilfridas Chinkeltainas nušauti. Partizanas Juozas Staugaitis žiauriai žalotas, partizanas Jonas Se-maška-Rikis – užmuštas suskaldant pakaušį buku daiktu. Ypač sadistiškai užmušti jauniausi mirtininkai – Ma-rijampolės 1-osios gimnazijos moks-leiviai, Tauro apygardos Vytenio būrio partizanai Vincas Baronas-Vyšnelis, Jurgis Bekampis-Šalmas, Algimantas Gustaitis-Kimas, Alfonsas Žukauskas-Lizdeika. Jie buvo badyti, daužyti, ka-poti ir šaudyti.

Lietuvos gyventojų genocido ir re-zistencijos tyrimo centras daro išvadą, kad tokį žiaurumą galėjo lemti ne tik budelių charakteriai, bet ir tai, kad per egzekucijas bei užkasant užmuštuosius buvo girtaujama. Archeologinių tyri-mų metu duobėse rasta butelių duženų ir kamščių, tai reiškia, kad duobkasiai degtinę gerdavo nusikaltimo vietoje, o tuščius butelius sumesdavo tiesiai į duobę ant aukų. Budeliams buvo lei-džiama gerti tik po šaudymo, bet, sprendžiant iš nužudymo braižo, šio

nurodymo dažnai nebuvo laikomasi. Pi-nigai gėrimui ir užkandai žmogžu-dysčių metu buvo skiriami iš NKVD-MGB-KGB biudžeto.

Pasmerktieji mirti dokumentuose vadinti „kontingentu”, o jų palaikų užkasimas Tuskulėnuose – „evakua-cija” arba „kontingento išmetimu”. Nužudytieji buvo užkasami arba vi-siškai nuogi, arba tik su apatiniais drabužiais. Tai buvo daroma sten-giantis nuslėpti nužudytųjų tapatybę bei apiplėšimo tikslais. Duobės būdavo iškasamos iš anksto, kai kurios jų naudojamos net kelis kartus. Tokiais atvejais sumetus aukas duobės būdavo užpilamos kalkėmis, dyzeliniu kuru ir apdengiamos tolio sluoksniu, o vėles-nių egzekucijų aukos metamos ant viršaus.

Tuskulėnų dvaro teritorija pasi-rinkta dėl to, kad yra miesto teritori-joje, nes bijota, kad nakties metu už miesto vežant nužudytųjų palaikus gali užpulti partizanai. Be to, Tuskulėnai buvo netoli šaudymo vietos – KGB kalėjimo ir tuo pačiu pakankamai nuošali vieta. Dvarvietė buvo ypač saugoma nuo pašalinių akių.

Parengta pagal Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro inf.

Ateitininkų namų jubiliejaus šventė

Atkelta iš 6 psl.

Dainė Quinn visų vardu padėkojo jubiliejinės šventės ruošos komitetui, kuris daug valandų praleido planuo-damas šį vakarą: Ramonai Inda, Daivai Kisielienei, Daliai Lietuvninkienei, Daivai Majauskienei, Lidijai Polikai-tienei, Žibutei Pranckevičienei, Rasai Tijūnėlis, Linai Viržintas ir komiteto narei, negalėjusiai vakare dalyvauti, Daivai Majauskienei. Didžiausia pa-dėka buvo skiriama pagrindinei ren-gėjai, ant kurios pečių buvo koordina-vimo rūpesčiai, – ruošos komiteto pir-mininkei Dainai Siliūnienei.

Atėjo laikas vakaro programai, kurią pristatė Dalia Lietuvninkienė. Modernių šokių šokėjas Tadas Vara-neckas visus sužavėjo grakštumu ir muzikalumu. Satyrinė grupė „Antras kaimas” juokino trumpais vaidinimė-liais su epizodais iš lietuviško ir kas-dienio mūsų gyvenimo. Grupėje vai-dino Andrius Aleksiūnas, Vilma Ja-rulienė, Dainius Petronis, Alma Prei-saitienė, Jonas Variakojis, Artūras Ži-linskas, o Juozas „Sid” Ulevičius tvar-kė šviesas ir garsą.

Po programos ir sukaktovinio tor-to dar buvo laiko pabendrauti ir ant žolės užtiestos specialios dangos pašok-ti grojant „SPUN” orkestrui, kurį su-daro Tomas Kybartas, Elytė Reklaity-tė, Viktoras Sabaliauskas, Andrius Stankus ir Jonas Variakojis.

Jubiliejinio vakaro programiniame leidinyje buvo išspausdinta informa-cija – Ateitininkų namų 10 pirkėjų ir namų valdybos ir tarybos pirmininkų sąrašai, padėkos. Galinį viršelį puošė 1960 m. nuotrauka, fotografuota iš aukštai (gal iš lėktuvo?). Viename pus-lapyje anglų kalba buvo susumuoti pagrindiniai faktai apie ateitininkus ir Ateitininkų namų istoriją. Informacija skirta vakaro svečiams, nemokantiems lietuviškai ir nežinantiems, kas yra ateitininkai ir kaip atsitiko, kad Arthur J. Schmitt 1952 m. pastatytas iškilnus namas „The Cottage” jau 40 m. pri-klauso lietuviams.

Programiniame leidinyje buvo per-spausdinta a.a. kun. dr. Kęstučio Tri-mako invokacija, kuri buvo sukalbėta per Ateitininkų namų 30 m. jubiliejinį pokylį ir kurią kartu paskaitė 40-mečio pokylio svečiai. Jos ištrauka: ...*Bet, Viešpatie, argi gali namas... gyventi? Ne sienos, ne stogas... ar langai? Bet jei na-mai priglaudžia gyvus, brangius žmo-nes, tie namai irgi pradeda gyventi... Viešpatie, kai Tu esi... ir kai yra su Ta-vim gyvų Tavo sekėjų, namai prisipildo gyvybės. Tada namai juda, kvėpuoja, kalba, klegaa... kartais net juokiasi, o kartais nutyla, klauso, susimąsto ir meldžiasi...*

Lai Ateitininkų namai toliau at-lieka savo misiją, priglaudžia visus, no-rinčius naudotis jo patalpomis ir ran-da dosnių rėmėjų bei talkininkų.

Masinėje kapavietėje buvusiose Tuskulėnų arklidėse rasti 611 žmonių palaikai. 1995 m.

kulėnuose kol kas rasti 724 palaikai”. Tuskulėnai šiam tikslui naudoti iki 1947 m., kai SSRS Aukščiausiosios Ta-rybos įsaku mirties nuosprendis buvo pakeistas 25 m. laisvės atėmimu. Nuo 1950 m. mirties bausmė vėl pradėta vykdyti, bet aukos jau buvo užkasamos Našlaičių kapinėse, kur prieš keletą metų rasti ir partizanų vado A. Ra-manausko-Vanago palaikai.

Šie duomenys tapo žinomi 1988 m. Lietuvoje prasidėjus tautiniam atgi-mimui, kai imta rūpintis istorinės tie-sos atkūrimu ir pradėta tirti KGB do-kumentus, baudžiamąsias bylas ir pra-dėta ieškoti ginkluotojo pasipriešinimo dalyvių užkasimo vietų. Archeologinių tyrimų metu Tuskulėnų dvaro terito-

Iškalbieji pokylio dalyviai: kun. Lukas Laniauskas pokylį laimino, Ateitininkų namų valdybos pirm. Dainė Quinn – sveikino, o Vytautas Čuplinskas – vedė programą.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

Darius Bliznikas MD SC
Ear, Nose and Throat • Allergy

7110 West 127th st. Ste 210 708-586-2212
Palos Heights IL 60463 www.palosent.com

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
Libertyville: 847-984-2500
www.illinoispain.com

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS–CHIRURGIJA–AKINIAI
2701 W 69 th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. SIMONA ŽILIŪTĖ
Dantų gydytoja

perėmė dr. Petreikytės kabinetą.
Laukiami ir seni, ir nauji pacientai.
9055 S. Roberts Road,
Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-4055

Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJASKAS

Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS

Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS

Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. DAIVA BIDVA

Dantų gydytoja
950 York rd. #110
Hinsdale, IL 60521
Tel. 708-485-2828

SKELBIMAI

773-585-9500

DR. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

REMKIME DRAUGO FONDĄ

Nuo 1992 metų Draugo fon-
das padeda išlaikyti mūsų lie-
tuvišką, katalikišką „Draugo“
laikraštį. Prisiminkite Draugo
fondą savo testamente. Kele-
tas stambesnių palikimų už-
tikrins „Draugo“ laikraščio gy-
vavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

**PADEDAME
SURASTI,**

IEŠKO DARBO

**NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2019 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2019 m.
Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė

Tel fax: 708-403-5717

mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene

Tel fax: 708-923-0280

pencylar@comcast.net

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas

Įmonių ir komercinė teisė

Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje

Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika
Teisininkas
(312) 938-4909
asiudika@boodlaw.com

Audra P. Karalius
Advokatė
(312) 219-8540
akaralius@boodlaw.com

A. Rimas Domanskis
Advokatas
(312) 540-1075
domanskis@boodlaw.com

Dainius R. Dumbrys
Advokatas
(312) 938-4905
ddumbrys@boodlaw.com

One North Franklin,
Suite 1200
Chicago, IL 60606
Fax: (312) 540 1162
www.boodlaw.com

REAL ESTATE

FIRST RATE
REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Ausra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

 Patirtis – daugiau nei 35-eri metai

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

SIŪLO DARBĄ

**Lietuvių Fondas ieško
Plėtos koordinatoriaus (-ės)**

Lietuvių Fondas, pelno nesiekianti organizacija, finansškai remia lietuvių ir lietuviškų vertybių išlaikymą ir stiprinimą. Siekiant padidinti tolimesnę Lietuvių Fondo paramos įtaką ir poveikį, Lietuvių Fondas (LF) ieško Plėtos koordinatoriaus (-ės) LF Strateginio plėtos plano įgyvendinimui.

Darbo pobūdis: per įvairias viešųjų ryšių iniciatyvas didinti naujų LF narių, aukotojų ir rėmėjų skaičių, ieškoti kitų donorystės būdų, viešinti organizacijos vardo žinomumą ir išskirtinumą. Pilną darbo aprašymą (anglų kalba) rasite: <http://www.lithuanianfoundation.org/LT/darbo-pasiulymas/>

PERKA

**BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.**
tel. 708-603-5494

IEŠKO DARBO

Moteris ieško darbo senelių priežiūroje.
Gali būti su pragyvenimu.
Skambinkite
773-606-8676.

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

DRAUGAS
www.draugas.org

SUBSCRIBE
Receive BOTH!
ONE YEAR
DRAUGAS NEWS
12 ISSUES
LITHUANIAN HERITAGE
6 ISSUES
\$45 mailed
\$30 internet only

DRAUGAS NEWS
LITHUANIAN WORLD WIDE NEWS IN ENGLISH

My Paper – My Friend
My link to LITHUANIA!
www.draugas.org/news

LITHUANIAN HERITAGE
MAGAZINE IN ENGLISH
A supplement mailed separately

„Draugo“ sudoku Nr. 146
išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:
Mečys Šilkaitis, Santa Monica, CA
Dovas Domeika, Aurora, IL
Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.
Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:
„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629–5589
arba el. paštu – skelbimai@draugas.org ir faksu: **773-585-8284.**

2	6	9	7	5	8	1	3	4
1	5	7	3	4	2	8	9	6
8	3	4	1	9	6	2	5	7
6	9	2	4	3	5	7	1	8
7	4	8	2	1	9	5	6	3
5	1	3	8	6	7	9	4	2
4	2	5	6	7	1	3	8	9
3	8	1	9	2	4	6	7	5
9	7	6	5	8	3	4	2	1

6

 +

3

 +

9

 =

18

7	6	8	5	2	1	3	9	4
9	5	2	7	3	4	6	8	1
3	1	4	8	6	9	7	5	2
5	8	7	4	1	3	9	2	6
1	9	3	2	7	6	5	4	8
2	4	6	9	5	8	1	3	7
8	7	9	1	4	5	2	6	3
6	2	5	3	8	7	4	1	9
4	3	1	6	9	2	8	7	5

6

 +

2

 +

8

 =

16

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabėtimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Calos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

BENDRAUKIME!
www.facebook.com/draugolaikrastis

skelbimai@draugas.org
Pasiteirauti tel. 773-585-9500

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Member
FDIC

SKAITYKITE
„DRAUGĄ“ GREIČIAU!
www.draugas.org
4545 W 63 St.,
Chicago, IL 60629
773-585-9500

KAIP ŠUO SU KATE

Ežys gali būti pats mieliausias augintinis

Mažoji Juta su augintiniu Pingvinu.

Asmeninio archyvo nuotraukos

RASA SĖJONAITĖ

Taip, taip, Jūs, visiškai teisingai perskaitėte šio pasakojimo antraštę – ežiai tikrai gali būti mieli augintiniai, niekuo savo meilumu nenusileidžiantys murkiantiems minkštakaiiams katinėliams ir net geriausiu žmogaus draugu laikomam šuniui.

Duria, bet nelabai...

Šio aukščiau išsakyto teiginio liudytoju gali būti vilnietis Tadas Žičkus, kuris savo namuose augina jau antrą naminį ežį ir nuoširdžiai džiaugiasi šio gyvūnėlio bendryste. O viskas prasidėjo tada, kai Tadas išsikėlė iš tėvų namų. Prisimena, kaip visą vaikystę praleidęs dideliame šeimos name, kur visada buvo auginami keturkojai sargai, savarankišką gyvenimo būdą pasirinkęs jaunuolis nusprendė, kad jo naujuose namuose taip pat turi būti augintinis.

„Šuns idėja iš karto atkrito, nes gyvenau bute, ir tikrai sąlygų nebuvo jo laikyti. Katėms turiu alergiją ir todėl nerizikavau sveikata. Bandžiau ieškoti kito naminio gyvūnėlio, ir paieškos interneto platybės nuvedė net iki jūros kiaulytės ir šinšilos. Nuo šios minties atkalbėjo žinovai, nes pastarųjų gyvūnėlių graužikiška prigimtis galėjo pridaryti nemažai žalos, mat kėlė grėsmę sienų apmušalams ir elektros lai-

dams, o gyvenau tuo metu nuomojamame bute“, – prisimena augintinio pasirinkimo istoriją Tadas Žičkus, kuris netikėtai „youtube“ kanale pamatė vaizdo įrašą, pasakojantį, kad namuose galima laikyti ežiukus.

Iš tiesų Lietuvos įstatymai draudžia namų sąlygomis laikyti laukinės prigimties gyvūnus, todėl Tadas išgijo specialios veislės ežiuką, vadinamą afrikinį keturpirštį, kuris nepaisant to, kad savo gyvenimo būdu idealiai prisitaikęs prie namų sąlygų, vis dėlto yra kitoks – tai ne šuo ir katė. „Ežiukas neatbėgs jūsų pasitikti prie durų, vargu ar vykdys klusnumo komandas, ir be to, tai prieblandos gyvūnas, o tai reiškia, kad dieną jis ilsisi, o aktyvesnis ir linkęs į žaidimus tik vakare, naktį ar anksti rytą. Tai patinka toli gražu ne kiekvienam ežio mylėtoju. Antra vertus, afrikinis keturpirštis neišgyventų laukinės gamtos sąlygomis, nes jo medžiagų apy-

Albinosas Pūkštautas Lietuvoje tapo ežiukų „žvaigžde“.

kaita nėra sulėtėjusi tiek, kiek nuolat miškuose gyvenančių jo giminių, ir užmigęs žiemos miegu jis paprasčiausiai mirtų badu“, – pasakoja apie ypatingą savo namų gyventoją Tadas Žičkus. Jaunas vyras meile ežiams užkrėtė ir savo žmoną. Namuose jau krykštauja poros naujagimė Juta, kuri irgi mielai bičiuliuojasi su ežiuku Pingvinu.

Tiesa, Tado namuose auga jau antras ežys. Pirmasis – Pūkštautas buvo

ežiukas albinosas, kuris Lietuvoje sulaukė išskirtinio spaudos dėmesio ir tapo ežių „žvaigžde“. Jo meilumas buvo beribis ir pasireiškėdavo tuo, kad jis lipšnumą demonstruodavo tupėdamas neįprastose vietose. Tarkime, Tadas dirba prie kompiuterio, o albinosas Pūkštautas, patupdytas į kapišoną, tykiai sėdi ten kelias valandas. Deja, jau keleri metai Pūkštautas iškeliavęs į gyvūnėlių rojų. Neleisdamas sau liūdėti Tadas iš karto išgijo kitą ežį – Pingviną.

Neįtikėtina, kad Pingvinas gali būti meilus. „Jeigu jis geros nuotaikos, nuleidžia savo spyglius, ir mes galime jį glostyti“, – sako Tado žmona Gabriella. Jaukiai myluoti Pingviną gali ir šeimos atžala mažylė Juta, kuri ežio nebijo ir dažnai su juo žaidžia. Afrikiniai keturpirščiai ežiai yra labai jautrūs kvapams, todėl namuose stengiamasi neerzinti Pingvino uoslės. Žičkų namuose vengiama naudoti oro gaiviklius, smilkyti smilkalus, deginti eterines žvakes. Net ežio guolio patalynės negalima skalbti jokiuose skalbikliuose, o tik natūraliu bekvapiu muilu. Klausiu Tado ir Gabriellos – kuo jie maitina savo augintinį? Pasirodo, Pingvinas priskiriamas plėšrūnams ir todėl virtą morką ar obuolį jis ėda vangiai. Todėl nežinantiems naminių ežių prigimties labai apgaulingai gali atrodyti tie paveikslėliai iš vaikiškų knygelių, kur pūškuojantis spygliakailis pavaiduotas nešantis ant sprando obuolius. Tadas patikina, kad jų Pingvinas ėda tik lervas ir labai mėgsta, kai jam šeimininkas prikasa šviežių sliekų.

Naminiai ežiai – paslaptingi gyvūnai, naktimis šmirinėjantys po namus ir mėgstantys bendrauti, žinoma, tik tamsiuoju paros laiku. Atrodo, kad šeimininkų ir jų augintinio keliai niekada nesusikerta. Ir nors vieni ki-

tiems netrukdo ir to būtino kontakto bei teigiamos energijos, kurią paprastai perduoda naminiai gyvūnėliai, iš ežio nelabai gausi, vis dėlto Tadas ir

Kartais Pingvinas leidžiasi glostomas.

Gabriella palaiko mintį nedideliame bute laikyti būtent tokį augintinį. Šnypuojantis afrikinis keturpirštis, pasirodo, irgi gali suteikti nuostabių emocijų ir padėti praskleisti gyvūnų pažinimo šydą.

“Antikvariniai Kašpirovskio Dantys”

LOS ANGELES

LITHUANIAN

33 DAYS 10/5/2019

8 pm St. Casimir Lithuanian Parish 2718 St. George St., LA CA 90027

email: LTDays2019@outlook.com 805-744-7324

\$25.* For more information: ltdays.com

Los Andželo Lietuvių Dienos 2019 m. spalio 5 d. 8 val.v. \$25*

*Concert included if attending the Fair before 6 pm

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Jėzuitų Misijai Lietuvoje – 450!** Sekmadienį, rugsėjo 29 d., kviečiame visus į jubiliejinių metų renginį Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago IL 60636). 1 val. p. p. švėsime šv. Mišias Jėzuitų koplyčioje, atidarysime parodą „Misijų stotelės. Lietuvių misionierių šimtmečio kelias“ Čiurlionio galerijoje, sužinosime daugiau apie jėzuitų indėlį į Lietuvos istoriją, skaniai pasivaišinsime ir pabendrausime. Dalyvaus svečiai iš Lietuvos – provincijolas t. V. Šimkūnas SJ, t. A. Saulaitis SJ, t. A. Sederevičius SJ, t. V. Lukoševičius SJ. Renginys nemokamas. Laukiame visų! Prašome registruotis tel.: 630-243-6234 arba el. paštu: lithjesuit@hotmail.com.

■ **Spalio 6 d., sekmadienį, klubas Michiana-Nemunas** kviečia paminėti Prezidento Antano Smetonos atminimą. 12:30 val. p. p. lietuvių darželyje Friendship Gardens, 2055

East US-12, Michigan City, IN padėsime vainiką prie Smetonos paminklo. 2 val. p. p. – lietuviškos šv. Mišios Notre Dame Catholic Church, 1005 Moore Road, Michigan City, IN, kurias laikys kun. Jaunius Kelpšas ir kun. Lukas Laniauskas SJ. 3 val. p. p. – pietūs ir filmo apie Prezidento Smetonos laivą peržiūra Michiana Village Hall, 4000 Cherokee Drive, Michiana, MI.

■ **Visuotinis Pal. Jurgio Matulaičio misijos** narių susirinkimas vyks Pasaulio lietuvių centre Lemonte spalio 20 d., sekmadienį, 12:15 val. p. p. Visi kviečiami!

■ **Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** visų laukiame „Draugo“ 110 metų sukaktuvių pokylyje Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Organizacijas kviečiame užsisakyti stalus. Teiraukitės tel.: 773-585-9500.

LIETUVIŲ FONDAS

porų

2019 m. lapkričio 2 d.
Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439)

5:30 val. v. - pabendravimas
6:30 val. v. - šventinė vakarienė

P R O G R A M A

Kino ir teatro „aukso amžiaus“ melodijos

Merginų trio „**The Peppermint Patties**“
Iš kairės: **Anna Caldwell, Daina Fischer, Laura Smalley**
Akompaniatorė – **Heidi Joosten**
Šokiams gros **Augis Dicevičius**

DAUGIAU INFORMACIJOS ir BILIAI: www.lietuviufondas.org • Tel. 630-257-1616
R.S.V.P.: Iki 2019 m. spalio 21 d.

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

NCUA

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošiūmiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugas.org

Amerikos lietuvių legendų įvedimas į National Lithuanian American Hall of Fame 2019

Spalio 5 d., šeštadienį, 6:30 val. v.

Pasaulio lietuvių centre

14911 127th Street

Lemont, IL 60439

Bilietus įsigyti: Cafe Smilga, 2819 83rd Street, Darien, IL 60561

Bilietai kaina - \$70

Bilietus galima užsisakyti tel. 630-240-3343.

Pietūs, muzika ir šokiai. Veiks nemokamas baras

Naujos knygos pristatymas

Marija Remienė

Rose Namajunas

A.A. Jonas Mekas

Post #986 – DON VARNAS AMERICAN LEGION

MONUMENT DEDICATION

All Legion, Auxiliary, SAL and family invited from any location.

Bring a guest.
Everyone is welcome.
Donations appreciated.

Sat. Oct. 19th, 2019
- 1:00 pm –
St. Casimir Cemetery,
4401 W. 111th St. –
Chicago, IL 60655 –
Meet at the
cemetery office.

Following the dedication all are invited to a celebration at:
Jack Desmonds - 10339 S Ridgeland Ave., Chicago Ridge, IL 60415
RSVP to: John (773) 233-1859

SAVE THE DATE

Sun. Nov. 10, 2019

- VETERANS DAY MASS - 9:30 am at Nativity BVM Church,
6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL. - Ceremony & Lunch - Church hall - \$20.00

Sun. Dec. 1, 2019 - POST CHRISTMAS PARTY - 1 pm
- Garden Chalet - 11000 S Ridgeland Ave, Worth, IL - \$20.00

Sun. April 5, 2019
- HOCKEY NIGHT with the CHICAGO WOLVES – 3 pm –
Allstate Arena. 6920 Mannheim Rd, Rosemont, IL - \$40.00. Donation includes:
game ticket, free hat, one free meal voucher, Children 14 and under - \$30.00

For more details or to reserve for future events: call Sergio 773-909-3072

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis